

KWARTALNIK TARNOGRODZKI

NUMER 93

ROK XXIV

2023

40 lat Ogólnopolskiego Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej w Tarnobrodzie 1984-2023

WOJEWÓDZKI DOM KULTURY W ZAMOŚCIU I GMINNY OSRODEK KULTURY
W TARNOBRODZIE

zapraszają na

40-lecie PRL

SEJMIK TEATRÓW WSI POLSKIEJ

organizowany

przy współ

pod patronatem Ministerstwa Kultury i Sztuki

10. listopada 1984 r. GOK TARNOBROD

Udział biorą

5. (woj. gorzowskiej)
6. (woj. łódzkiej)
7. (woj. lubelskiej)
8. Scena Wiejska ze Żmigrodka (woj. wrocławski)
9. Szkolny Kabaret „Sciaga” z Gilaw (woj. olsztynski)
10. Wiejski Teatr Poezji „Kalina” z Krzycka
11. Zespół „Budorze” z Zakopanego (woj. nowosądecki)
12. Zespół Teatralny „Medium” z Korytowa (woj. świętokrzyski)
13. Zespół obrzędowy z Paar (woj. zamojski)

SEJMIK TEATRALNY
WSI
POLSKIEJ

TARNOBROD 84

TARNOBROD' 84

84. ROCZNICA WYDARZEŃ WRZEŚNIOWYCH W BRAMIE KORCHOWSKIEJ oraz WYBUCHU II WOJNY ŚWIATOWEJ

WRZEŚNIOWYCH
pamięci

Uroczystość upamiętniająca wrześniowe wydarzenia rozpoczęła się od zbiórki delegacji i pocztów sztandarowych pod Tarnogrodzkiem

Ośrodkiem Kultury, skąd zebrani przeszli do kościoła parafialnego w asyście Tarnogrodzkiej Orkiestry Dętej. Relację z wydarzeń, które rozegrały się przed 84 laty na obrzeżach Tarnogrodu i w Bramie Korchowskiej, przedstawiła emerytowana nauczycielka Joanna Bartosz. Po uroczystej mszy

Horyńcu Zdroju i Dzieci Zamojszczyzny, Społecznego Komitetu Utrwalania Dziedzictwa Historycznego i

świętej w intencji ojczyzny uczniowie ze szkoły podstawowej w Tarnogrodzie zaprezentowali wzruszający montaż słowno – muzyczny. Po mszy i krótkiej akademii uczestnicy przeszli wraz z Tarnogrodzką Orkiestrą Dętą pod Pomnik Katyński w Bramie Korchowskiej, gdzie złożono wiązanki kwiatów i zapalono znicze ku czci pomordowanych w obronie ojczyzny. Wśród składających hołd znalazły się między innymi delegacje: przedstawiciele rodzin mieszkańców Tarnogrodu zamordowanych w Katyniu, Związku Kombatantów i Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej z Puław z prezesem pułkownikiem Stanisławem Maciągą, Stowarzyszenia Kombatantów i Osób Represjonowanych z Tarnogrodu, Stowarzyszenia Spadkobierców Polskich Kombatantów II Wojny Światowej Okręgu Rostoczańskiego w

Patriotycznego Ziemi Tarnogrodzkiej, Lubelskiej Izby Rolniczej, Związku Piłsudczyków z Puław, placówek oświatowych z gminy Tarnogród, jednostek pomocniczych w Tarnogrodzie, Zespołu Szkół Centrum

Na ziemi zamojskiej

*Ziemia zamojska cierpieniem i raną znana
Za miłości do Kraju odwiecznie słynąca
Śladami przeszłości meoeno uśtańca
Lud tu pieczęć Polski, w myśli i czynie*

*Dobry Bóg dawał co dobre
Bandyka chciwość odebrał chciwa
Płomienne serce broniły do końca
Bo taka Rzeczpospolita - cała*

*Zaw tuyska iskrami przyścisła
Za jutro pogodne - wysuione
Lecz drogą przyszło się tu krzyżować
Przeżywały ten marsz - pchały w ostatnią stonę*

*Obdierano Ich dusze co miłością śmięły
Zawistne wrogie zapędy zdeptać próbowały
Bóg na niebie swą dłoń uyciągał
Stał miłości by dalej tak żyć*

*Taki tu lud, Ojczyźnyj ziemi
Pomniki wotają, śtośem przeszłości
Okaleczone / drogi i zę nieustanną ronię
Prowadzą do Boga, Rzeczpospolitej, cnoty i miłości
Kłozę, kiedyś twa noga tu stanie
Na ziemi skrwawionej - Złotyryca czy Tarnogrodu
Tej przeszłości pręmiowi, w ciszy zadumie
O krwi oddanej - Byś nie zarwał cierpienia i głodu*

Piotr Przygodzki

Kształcenia Rolniczego im. W. Witosa w Różańcu Pierwszym. Wiązanki lub znicze złożyli także: Starosta Biłgorajski Andrzej Szarlip wraz z przedstawicielem Młodzieżowej Rady Powiatu, Burmistrz Tarnogrodu Paweł Dec, Przewodniczący Rady Miejskiej w Tarnogrodzie Dariusz

Wiersz przesłany do redakcji przez Piotra Przygodzkiego (na zdjęciu w szarym mundurze/ członka stowarzyszeń kombatanckich, poetę, regionalistę, kronikarza. Od kilkudziesięciu lat zaangażowanego w działalność społeczną, podejmującego szereg działań mających na celu upamiętnianie miejsc pamięci narodowej oraz kształtowanie patriotycznych postaw młodzieży.

Dołomisiewicz z radnymi RM, Wójt Gminy Potok Górny Stanisław Dyjak, przedstawiciel Akademii Myśli Chrześcijańskiej Stanisław Schodziński. Na zakończenie głos zabrał płk Stanisław Maciąga,

który opowiedział o trudnej wojennej rzeczywistości i podziękował zebranych za pamięć o ludziach i wydarzeniach. Obecni zrobili sobie wspólne pamiątkowe zdjęcie przy pomniku.

Czcigodny Księżę Dziekanie, Księża za Wikariusze, Szanowni Goście, Mieszkańcy Tarnogrodu!

Wrzesień - to miesiąc w pamięci Polaków szczególnie bolesny, miesiąc tragicznych wydarzeń narodowych. To 84-ta rocznica wybuchu II wojny światowej - 1 września 1939r. i agresja sowiecka - 17 września.

Nasza Ojczyzna znalazła się pod okupacją dwóch zbrodniczych systemów, były to: faszyzm, którego symbolem był Oświęcim - Auschwitz i stalinizm, którego symbolem był Katyń.

W katyńskich lasach w 1940r. w okrutny sposób, strzałem w tył, gotowy dokonano mordu na tysiącach Polaków. Liczba ofiar zamordowanych to ponad 22 tys. obywateli państwa polskiego. Jeńców wojennych (których życie znajdowało się pod ochroną prawa międzynarodowego)- oficerów i podoficerów było ok. 15 tys., stanowili wówczas 45% całego korpusu polskich się zbrojnych. Ponad 7 tys. ofiar, to profesorowie, lekarze, artyści, urzędnicy państwowi. Zbrodnia dokonana na polskiej inteligencji miała uniemożliwić odrodzenie się

państwa polskiego, miała uciszyć głos tych, którzy mogliby upomnieć się o wolną Polskę. Poeta napisze:

Pod niebem ciężkim jak ołów Salwy mgłą leśną rozdarły Stosy ciała stracone do dołów Z na pół żywymi

zmarli

Nikt straconych nie uczcił Tylko do katyńskich dołów Deszcz z płaczem się rzucił Pod niebem ciężkim jak ołów

Dłgie lata minęły, zanim wolno było wypowiedzieć słowo „Katyń” i powiedzieć kto był winien tej zbrodni

- że to Sowieci. Az do lat 90-tych w sprawie Katynia panowała zмова milczenia, system komunistyczny winien śmierci setek tysięcy Polaków, pozostał bezkarny.

Tragedia katyńska została ukazana narodom świata, w czasie pontyfikatu papieża Polaka -Jana Pawła II, który w 1996r. do pielgrzymki Rodzin Katyńskich skierował takie słowa: 11 Tragiczne wydarzenia, które w 1940r. miały miejsce w Katyniu,

Charkowie, Miednoje, są rozdziałem w historii Polski, który nie może być zapomniany. Ta żywa pamięć powinna być zachowana jako przestroga dla przyszłych pokoleń”.

Znamienne i wciąż : aktualne jest również: przestanie z niewygodnego przemówienia Prezydenta RP prof. Lecha Kaczyńskiego, które przygotował na uroczystość 70-tej rocznicy tragedii katyńskiej - 10 kwietnia 2010r. - pisał:

11 Trzeba ujawnienia wszystkich dokumentów

Referat wygłoszony przez Joannę Bartosz - emerytowaną nauczycielkę podczas mszy w kościele parafialnym w Tarnogrodzie

dotyczących zbrodni katyńskiej. Okoliczności tej zbrodni muszą zostać zbadane i wyjaśnione do końca. Ważne jest by kłamstwo katyńskie zniknęło no zawsze w przestrzeni publicznej. Tragedia Katynia i walka z kłamstwem, to doświadczenie ważne dla kolejnych pokoleń Polaków. To część naszej historii, naszej pamięci i tożsamości¹¹

Tarnogród również: włączony jest w ciąg faktów historycznych, określanych słowem - Katyń. Wydarzeniem września 1939r. było pojmanie przez Sowietów 40 oficerów i podchorążych oddziału zapasowego 14 Dywizji Armii Poznań, którymi dowodził major Adam Solksi. Pokonali oni 450 km szlak bojowy z Kutna do Tarnogrodu, z zamiarem przedostania się na Węgry.

Wśród zwiadowców tego oddziału był 24 letni wówczas Michał Teremba z Bukowiny - świadek tych wydarzeń. Według jego relacji 28 września ok. godz. 12⁰⁰ w Bramie Korchowskiej polskie wojsko zostało otoczone i rozbrojone przez Sowietów, przy pomocy bojówki żydowsko-ukraińskiej.

Inny świadek Łukasz Grzywacz-Świtalski, żołnierz, który wędrował z oddziałem z Kutna

tak pisze: 11Były to ostatnie godziny naszego oddziału Armii Poznań, ledwo weszliśmy do

Tarnogrodu, zostaliśmy otoczeni przez wojsko radzieckie idące z kierunku Cieszanowa. Oddziały nasze oddały broń, do niewoli poszli jedynie oficerowie i podchorążowie, nam żołnierzom kazano wracać do domów¹¹

Wszyscy wzięci do niewoli w Tarnogrodzie - ok. 40 tys. oficerów i podchorążych - zostali zamordowani w lesie katyńskim.

Major Adam Solksi swój pobyt w niewoli dokumentuje prowadząc dziennik. Dziennik ten oraz inne dokumenty odnaleziono przy zwłokach majora A. Solskiego w 1943r. w czasie ekshumacji. W dzienniku tym pod datą 28 września 1939r. A. Solksi pisze „,Godzina 1150 Szpica zatrzymana przez sowieckie wojsko w Tarnogrodzie. Po ośmiu kilometrach marszu do Różańca, powozami do Dzikowa „,

I wpis ostatni:

„9 kwietnia 1940 r. - grupa oficerów polskich z Kozielska przybyła do Smoleńska. Parę minut przed 5.00 zrobili pobudkę: i wsadzili nas do aut więziennych. Przyjechaliśmy do lasu wyglądającego na letnisko, odebrali nam obrączki, zegarek na którym była godz. 630, oprócz tego pasy i szczyryk. Co z nami będzie?”

Śmiertelny strzał w tył głowy, prawdopodobnie parę

chwil potem zakończył życie majora A. Solskiego.

Wraz z Nim w lesie katyńskim zostali zamordowani oficerowie wzięci do niewoli w Tarnogrodzie. Nazwiska niektórych udało się ustalić podczas ekshumacji.

Byli to - porucznik Marian Sypniewski, podporucznik Bogdan Andrzejewski, podporucznik Władysław Wielebiński, podporucznik Wacław Buczkowski, podporucznik Jan Szmagiel, podporucznik Alfons Olszewski, podporucznik Mieczysław Kruszyński.

Podczas ekshumacji w 1943r. odnaleziono również: ciało podporucznika Wacława Kruka, i:otnierz - poeta a przy nim wiersz - modlitw, którego fragmenty zacytuje:

(1) 11Modłę się Panie za kraj, który w męce krwi serdecznej pławi się zalewie

Modłę się za naród, co żyje w udręce Za niegasnące otuchy zarzewie

la tych co wierzą w Ojczyzny powstanie Modłę się: Panie

(2) Modli się: Panie polska ziemia wszystka Jej wszystkie dawne i nowe kurhany

I całe morze fez i krwi przelanej

Lasy i pola i łąki i rżyska

o wyzwolenie i o zmartwychwstanie Modłę się Panie.”

Na liście katyńskiej, wśród tysięcy zamordowanych znajdują się również : nazwiska

osób mieszkańców Tarnogrodu. Byli to: major Kraczkiewicz Kazimierz, podporucznik Seroka Edmund, starszy posterunkowy Radomski Feliks oraz student Kuźmiński Arkadiusz.

Dla upamiętnienia ich ofiary, o której nam również: zapomnieć nie wolno, oraz by oddać hołd wszystkim pomordowanym na Wschodzie, w miejscu gdzie zostali wzięci do niewoli oficerowie Armii Poznań w Bramie Korchowskiej wzniesiony został Pomnik zwany „Pomnikiem Katyńskim” do którego wmurowano urnę z ziemią katyńską, przesiąkniętą krwią zamordowanych polskich oficerów.

W akcie erekcyjnym zapisano słowa: 11Pomnik po wsze czasy głosić będzie zwycięstwo życia nad śmiercią, umiłowania wolności nad zniewoleniem, pamięci nad zapomnieniem, będzie przestroga dla tych co sądzą, że zbrodnie pozostaną ukryte w mrokach historii”.

Zatrzymaj się czasem przed tym Pomnikiem do Boga zanieś modlitw za Ich Dusze zapal znicz pamięci

Oni zostawili nam św. Testament -TO BOG, HONOR, OJCZYŻNA.

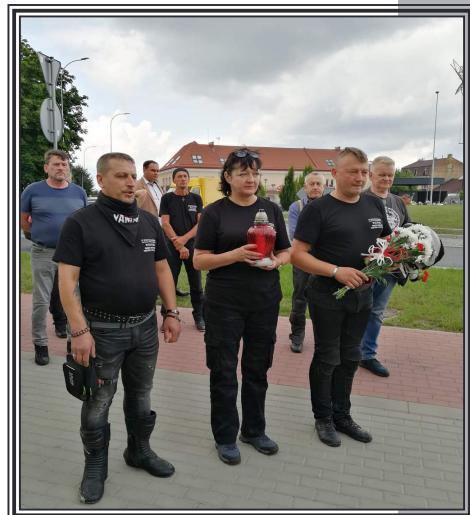

Przystanek Tarnogród na trasie VI Roztoczańskiego Spotkania Motocyklistów

Na zakończenie VI Roztoczańskiego Spotkania Motocyklistów uczestnicy z całej Polski odwiedzili Tarnogród. Przywitał ich zastępca burmistrza Tarnogrodu Tomasz Legieć. Następnie motocykliści udali się do Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury.

Rys historyczny powstania i dalszych dziejów Tarnogrodu oraz ciekawą historię powstania domu kultury przybliżyli uczestnikom Dyrektor TOK Renata Ćwik, Prezes Tarnogrodzkiego Towarzystwa Regionalnego Anna Kuziak oraz wódcarz miasta. Gościnnie w spotkaniu uczestniczyli: prof. Edward Syty – honorowy obywatel Tarnogrodu oraz prof. Katarzyna Smyk – członkini Rady Artystycznej Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej, który odbywa się w Tarnogrodzie. Nie bez znaczenia dla uczestników było upamiętnienie 80. rocznicy wysiedlenia Tarnogrodu, pod pomnikiem upamiętniającym tragiczne

wydarzenia złożono okolicznościowe kwiaty i znicze. Wielkie wrażenie na uczestnikach zrobiła odremontowana Biblioteka Publiczna w Tarnogrodzie, w której znajdują się Muzeum Nożyczek. Tu również ciekawe historie o

zgrupowanych eksponatach przytoczył dyrektor Joanna Puchacz. Na zakończenie motocykliści udali się do nowo otwartego Skweru Gryfa w wbudowaną fontanną. Tu na klimatycznej grupowej fotografii uwiecznili swoją obecność w Tarnogrodzie. Jak przyznaje Grzegorz Sikora – organizator VI Roztoczańskiego Spotkania Motocyklistów – *z uwagi na wielkie zainteresowanie uczestników historią i zabytkami, które znajdują się w Tarnogrodzie rozszerzamy w przyszłych spotkaniach pobyt w miasteczku z godzinnego do całodniowego.*

Urząd Miejski w Tarnogrodzie

DOŻYŃKI

Gminno-Parafialne w Luchowie Górnym

Święto Plonów w gminie Tarnogród

W piękny słoneczny dzień 15 sierpnia grupy wieńcowe, zaproszeni goście i mieszkańcy gminy Tarnogród od

gospodarstwo rolne (ok. 10 ha), które specjalizuje się w produkcji roślinnej, głównie pszenicy i gryki. Z wykształcenia jest nauczycielką wychowania przedszkolnego

Od 2007 roku pracuje w zawodzie. Obecnie w Oddziale wychowania przedszkolnego przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Adamówce. Jest mamą trójki dzieci:

Bartłomieja, Aleksandry i Jakuba. W wolnej chwili lubi czytać i podróżować. Starosta – Marek Karczmarczyk, który jest rolnikiem, posiada gospodarstwo o powierzchni 35 ha. Hoduje bydło mleczne (45 sztuk), uprawia zboża, kukurydzę, część arealu zajmują łąki i pastwiska. Żona Judyta pracuje z mężem w gospodarstwie. Państwo Karczmarczykowie mają trzech synów: Szymona, Jakuba i Wojciecha, którzy są uczniami szkoły podstawowej w Luchowie Dolnym.

Wieniec prezentowały grupy z Różańca Pierwszego, Różańca Drugiego, Woli Różanieckiej, Tarnogrodu, Jastrzębca, Luchowa Dolnego i Luchowa Górnego.

Po obrzędzie przekazania chleba, podczas którego recytowały i śpiewały panie z

trzynastej gromadzili się pod kościołem w Luchowie Górnym, gdzie uroczystą mszą świętą rozpoczęło się Święto Plonów w naszej małej ojczyźnie.

Po mszy korowód przeszedł na plac przy remizie. Pierwszli starostwie dożynek: Starościna – Agnieszka Graszka, która pochodzi z Majdanu Sieniawskiego. Od 2005 roku mieszka w Luchowie Górnym i wspólnie z mężem Sławomirem Graszą prowadzi niewielkie

Tarnogrodzkiej Kapeli Ludowej przygotowane przez instruktorkę Helenę Zajac, przemówił Burmistrz Tarnogrodu Paweł Dec, po czym oddał głos zaproszonym gościom.

Po części formalnej nadszedł czas na popisy artystyczne. Wystąpiła Tarnogrodzka Orkiestra Dęta pod batutą Grzegorza Sztajnmillera, zaprezentowały się dwie grupy taneczne: Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury i Szkoły Podstawowej w Luchowie Dolnym. Wszystkie

Ośrodka Kultury. Program artystyczny zaprezentował też Zespół Pieśni i Tańca FAMILIA z Rudolowic, w którym występują aż cztery pokolenia artystów. Po FAMILII na scenie wystąpił Johnny Roger z Gdyni. A potem do tańca grali uczestnikom DJ Jaro, Hayer, MeGustar i Miły Pan.

Organizatorzy zapewnili uczestnikom mnóstwo atrakcji. Grupa Eksploratorzy zaprosiła miłośników historii, i nie tylko, do oglądania artefaktów znalezionych na ziemi tarnogrodzkiej i w okolicach oraz – tradycyjnie już – do zabawy w poszukiwaczy skarbów, Tarnogrodzkie Towarzystwo

choreografie przygotowała z młodymi tancerzami Małgorzata Zajac – instruktorka tańca w Tarnogrodzkim

Regionalne zaproponowało konkursy z nagrodami, zakup lokalnych wydawnictw i gadżetów, KGW z Luchowa

Górnego i Dolnego, OSP oraz organizatorzy zaprosili na smaczne przekąski i napoje, Koło Łowieckie nr 10 w Biłgoraju i Koło Łowieckie Towarzystwo Racjonalnych Polowań nr 58 w Zamościu zaprosiły uczestników dożynek na degustację potraw myśliwskich z dzika i sarny. Państwowa Inspekcja Pracy zaprosiła również na swoje stoisko. Dla najmłodszych był darmowy dmuchany plac zabaw, przejażdżki na kucyku, zabawy z animatorkami oraz wiele innych atrakcji.

/Monika Komosa/

Więcej foto. na ostatniej stronie wydania.

NIEZNANE WŁAŚCIWOŚCI „OLEJU SKALNEGO”

Ignacy Łukasiewicz urodził się w 1822 roku w Zadusznikach w województwie podkarpackim, w powiecie mieleckim. Prekursor przemysłu naftowego na świecie.

Pochodził ze szlacheckiej rodziny inteligentnej o ormiańskich korzeniach. Ignacy uczęszczał do gimnazjum w Rzeszowie, do którego rodzina Łukasiewiczów przeprowadziła się w 1830 roku.

W gimnazjum Ignacy nauczył się języka niemieckiego i łaciny. Ułatwiło mu to dalszą edukację, którą podjął dopiero po jakimś czasie, gdyż niekorzystna sytuacja materialna rodziny zmusiła go do przerwania kształcenia po czterech latach w gimnazjum. Dzięki pomocy swojego brata Łukasiewicz podjął pracę w jednej z najświetniejszych aptek lwowskich - w aptece „Pod Gwiazdą” magistra Piotra Mikolascha.

Był bardzo ambitnym i zdolnym pracownikiem, chciał dalej się kształcić w zawodzie, ale zakaz opuszczania miasta z powodu działalności konspiracyjnej uniemożliwiał mu podjęcie studiów.

Jednak dzięki pomocy pracodawcy udało mu się wyjechać i podjąć studia na Uniwersytecie Jagiellońskim. Upragniony tytuł magistra farmacji uzyskał Łukasiewicz 30 lipca 1852 roku na Uniwersytecie Wiedeńskim, gdzie odbył ostatni semestr studiów farmaceutycznych.

Już jako dyplomowany farmaceuta powrócił do pracy zawodowej w aptecę „Pod Gwiazdą” we Lwowie. Oprócz codziennych obowiązków aptekarza prowadził też laboratorium chemiczno-farmaceutyczne zaopatrujące mniejsze apteki w różne medykamenty.

W owym czasie popularnym produktem aptecznym było, sprowadzane z Włoch, Oleum Petrae album - specyfik będący oczyszczoną ropą naftową, używany jako lek na różne dolegliwości.

Chłopi na Podkarpaciu znali ropę (olej skalny), której używali jako mazi do smarowania wozów, czasami też jako leku przy odmrożeniach, przeciw świerzbowi, w

reumatyzmie, a także jako środek przeciw robakom. Łukasiewicz i Zeh na przełomie 1852/1853 roku otrzymali naftę metodą frakcjonowanej destylacji (rektyfikacji). Z badań nad ropą wycofał się właściciel apteki, ponieważ nie dostrzegając na praktycznego zastosowania nowych destylatów jako lekarstw.

Łukasiewicz pracował nad praktycznym zastosowaniem nafty. Powszechnie używane lampy oliwne nie nadawały się do nafty, po jej zastosowaniu wybuchały - wymagały zmiany konstrukcji. Łukasiewicz skonstruował specjalny model lampy, do którego blacharz Adam Bratkowski wykonał prototyp ze zbiornikiem z grubszej blachy. W ten sposób w 1853 roku powstała

pierwsza na świecie lampa naftowa, która oświetliła okna apteki.

Początkowo lampa nie cieszyła się wielkim zainteresowaniem. Przełomem była pierwsza operacja chirurgiczna przeprowadzona we lwowskim szpitalu przy świetle lamp naftowych. Było to 31 lipca 1853 roku i jest to symboliczna data początku polskiego i światowego przemysłu naftowego.

31.07.2023 r. to 170. rocznica tego wydarzenia .

W miejscowości Bóbrka działa przez cały czas kopalnia ropy naftowej założona przez Ignacego Łukasiewicza, obecnie istnieje tam Muzeum.

Na zdjęciu działająca miniatura pierwszej lampy naftowej konstrukcji Ignacego Łukasiewicza.

Roman Cichocki

JUBILEUSZ OGÓLNOPOLSKIEGO SEJMIKOWANIA W TARNOGRODZIE

20 – 22 października 2023 r.

Ogólnopolski Sejmik Teatrów Wsi Polskiej to impreza nietuzinkowa, jedyna w swoim rodzaju, łącząca pokolenia i na scenie, i na widowni, impreza, dzięki której dziedzictwo polskiej wsi – prezentowane podczas pięknych widowisk z muzyką, tańcem, na podstawie oryginalnych scenariuszy, z kolorową ludową scenografią, rekwizytami –

nie zostanie nigdy zapomniane. Bardzo dumni jesteśmy z miana „stolicy wiejskich teatrów” w Polsce. Wiele lat ciężko na nie pracowaliśmy.

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, podjętą w czerwcu 2018 roku, Sejmiki Wiejskich Zespołów Teatralnych i ogólnopolski ruch wiejskich teatrów zostały wpisane do Krajowego Rejestru Dobrych Praktyk w Ochronie Niematerialnego

Dziedzictwa Kulturowego. Jest to pierwszy wpis do polskiego rejestru dobrych praktyk. Obecnie czynimy starania o wpis na listę międzynarodową.

W tym roku świętować będziemy czterdziestolecie ogólnopolskiego sejmikowania. Na tarnogrodzkiej scenie zaprezentuje się 11 najlepszych zespołów z całego kraju – wyłonionych z czterech przeglądów regionalnych. Z województwa małopolskiego zobaczymy Grupę Teatralną WRZĄSOWICE z Wrząsowic (Adam Mickiewicz Dziady cz. II), Teatr Ludowy TRADYCJA z Okleśnej (Aleksander Fredro, Gwałtu, co się dzieje), Regionalny Zespół

PODEGRODZIE z Podegrodzia (Zmówiny); z województwa lubelskiego: Zespół Obrzędowy ZAWSZE RAZEM z Woli Gułowskiej (Na świątego Jana), Zespół Sąsiadeczki z Korczowa i Okrągłego (Proszenie na wesele); z województwa świętokrzyskiego: Zespół Folklorystyczno – Obrzędowy SOŁTYSKI z Pawłowa (Swaty), Stowarzyszenie WZDOLSKIE KOŁOWROTKI z Bodzentyna (Miedlenie Inu); z województwa

podkarpackiego – Zespół OCICANKI z Tarnobrzega (Żeniacka Kowola); z województwa małopolskiego: Zespół Regionalny CZARDASZ z Niedzicy (Pogrzebowiny), Regionalny Zespół PODEGRODZIE z Podegrodzia (Zmówiny); z województwa wielkopolskiego – Zespół Regionalny im. Anny Markiewicz z Bukówca Górnego (Westwaloki); z województwa mazowieckiego – Kurpiowski Zespół Folklorystyczny CARNIACY z Czarni wraz z Zespołem Folklorystycznym

KURPIOWSZCZYŻNA z Myszyńca (Zaślubiny po kurpiowsku).

Oprócz spektakli odbędą się także wydarzenia towarzyszące imprezie: seminarium *Co mi zostało z tych lat... – fakty, wspomnienia, refleksje członków Rady Artystycznej, członków zespołów, gospodarzy, przyjaciół, sprzymierzeńców*; Wieczór Folkloru – wspólnotowe muzykowanie z Pawłem Steczkowskim & TEUTA PROJECT oraz sejmikowymi kapelami; SMACZNE I PIĘKNE – stoiska z rękodziełem i regionalnymi przysmakami; promocja albumu wydanego z okazji 40 – lecia Ogólnopolskiego Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej; wystawy: wystawa fotograficzna *Zobaczymy ich na scenie – zespoły i spektakle Sejmiku 2023, 40 lat ogólnopolskich sejmików* – wystawa plakatów i afiszy, *TWARZE SEJMIKÓW* – wystawa

Okładka albumu jubileuszowego projektu Macieja Pachowicza

fotografii Bożeny Wojtaszek, VIII Festiwal Wiejskich Teatrów ZWYKI – reportaż fotograficzny Lecha Laskowskiego.

Z okazji tak wielkiego wydarzenia wydaliśmy publikację pt. *Skarby tarnogrodzkiej sceny* upamiętniającą czterdzieści lat teatru wiejskiego: ludzi sejmiku, zespoły, obrzędy. Oprócz wspomnień twórców i przyjaciół zawiera ona mnóstwo fotografii archiwalnych oraz z ostatnich lat teatralnych spotkań pokazujących niezwykle bogactwo i różnorodność tych pięknych wydarzeń. Uważamy, że to najlepsza forma podziękowania wszystkim, za których przyczyną ruch wiejskich teatrów w Polsce wciąż trwa.

Partnerem wydarzenia „Promocja województwa lubelskiego w ramach 40. Ogólnopolskiego Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej” jest Województwo Lubelskie.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury, Zarządu Głównego Towarzystwa Kultury Teatralnej w Warszawie, Towarzystwa Kultury Teatralnej Ziemi Lubelskiej, Starosty Biłgorajskiego, Burmistrza Tarnobrodzkiego, Tarnobrodzkiego Towarzystwa Regionalnego, Tarnobrodzkiego Ośrodka Kultury, Centrum Spotkania Kultur w Lublinie i Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi.

Monika Komosa

Prezentujemy fragment publikacji „Skarby tarnogrodzkiej sceny. 40 lat Ogólnopolskiego Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej w Tarnobrodzie” pod redakcją Renaty Ćwik i Katarzyny Smyk

Wzięte z ludu...

Krystyna Chruszczewska

*Wszystko, co wzięte zostało z ludu, z chłopskiej chaty,
jest w kulturze wiecznotrwale
i nigdy wartości nie straci.
Strojne w liść dębowy
oprze się wszystkim wichrom i burzom
jak miłość i piękno ojczystej mowy.*

Stanisław Buczyński

Do tej strofy wiersza Stanisława Buczyńskiego, jednego z najwybitniejszych polskich poetów ludowych, nic dodawać nie trzeba... Teatr „wzięty z ludu” zafascynował mnie, wpisał się „wiecznotrwale” w moje zawodowe i społeczne zainteresowania całym bogactwem różnorodnych nurtów teatralnych.

Od bez mała 50 lat wiejskie teatry goszczą w Tarnobrodzie, zapraszane przez kierownika Gminnego Ośrodka Kultury (GOK), Władysława Dubaję, by we współdziałaniu GOK i władz gminnej administracji zaistnieć w przyjaznej atmosferze, na trwałe, jako Sejmik Wiejskich Zespołów Teatralnych.

U początku realizacji swojego zamysłu Władysław Dubaję pozyskał akceptację Wojewódzkiego Domu Kultury (WDK) w Lublinie, z wszechstronnym wsparciem jego ówczesnego dyrektora Ryszarda Królikowskiego. Ambitne plany Władysława Dubaję poparła również życzliwie Katarzyna Badyoczek, kierowniczka Działu Artystycznego WDK.

Tarnogrodzkie sejmikowanie jest czymś wyjątkowym i niepowtarzalnym. Siedząc na widowni sali teatralnej ośrodka kultury, doznaję wrażenia pełnej jedności z tematem i wykonawcami. Patrząc na przesuwający się korowód ludzi i zdarzeń, wciąż odczuwam to wszechogarniające poruszenie, przenoszące mnie w świat mojego dzieciństwa. Magia obrzędu niezmiennie działa – stoję na środku kuchni w domu mojej prababci, nie mogąc z siebie wydusić słowa. Z zachwytu i wzruszenia.

Bożena Suchocka (2018)

Zespół „Zorza” z Dereżni (woj. lubelskie), *Lanie wosku u kowalki*, 2022, fot. Krzysztof anin Kuzko

Zgodnie z formalną drogą służbową do konkretnej współpracy zobowiązano – kreślącą te słowa – instruktorkę ds. teatru w Dziale Doskonalenia (z czasem głównego instruktora teatralnego w WDK). Zobowiązanie to dało mi niekłamaną satysfakcję z możliwości uczestniczenia, również sprawczego, w tak interesującym przedsięwzięciu.

Sięgając pamięcią wstecz, do I Sejmiku Wiejskich Zespołów Teatralnych w Tarnogrodzie w 1974 roku, winna jestem wyznanie, iż ten przegląd stał się z upływem lat jednym z najważniejszych, by nie powiedzieć: ulubionym wydarzeniem w mojej pracy zawodowej.

i Ogólnopolskiego Sejmiku w Tarnogrodzie.

Od I Sejmiku Wiejskich Zespołów Teatralnych po tegoroczny, 40 już Ogólnopolski Sejmik Teatrów Wsi Polskiej towarzyszę temu wydarzeniu polskiej kultury narodowej, z nielicznymi „losowymi” przerwami. Moja rola z upływem lat przybrała inny już charakter: przebyłam tu drogę od współorganizatora i instruktora po pozycję obserwatora i gościa otaczanego niebywałą serdecznością.

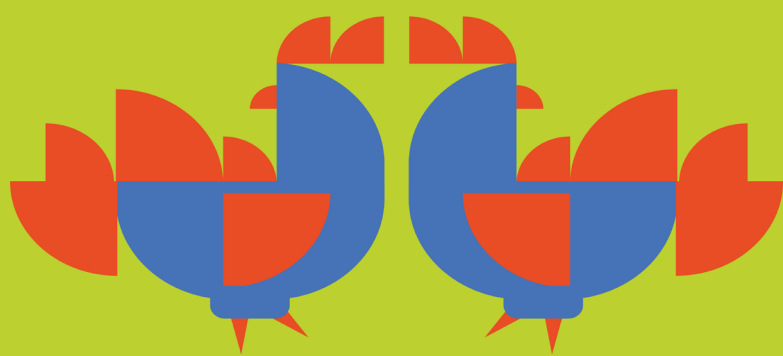
Jakże zaszczytna dla mnie ta obecna rola!

Z „wiecznotrwałą” fascynacją i przyjaźnią,
Krystyna Chruszczewska

Zaznaczmy, iż pierwowzorem tarnogrodzkiego Sejmiku był powołany do życia w 1970 roku Sejmik Teatralny w Stoczku Łukowskim, obchodzący w czerwcu 2023 roku swoje 50-lecie. Zainaugurowany wtedy Sejmik rozwijał swój zasięg, pozyskiwał współrealizatorów i entuzjastów. Wymienimy najważniejszych: wojewódzkie wydziały i domy kultury w Lublinie i w Zamościu (w międzyczasie „dopadła nas” reforma administracyjna: z 16 na 49 województw!), instancje różnego szczebla – gminna (później miejska), powiatowe i wojewódzkie, po Ministerstwo Kultury i Sztuki (obecnie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego) i Towarzystwo Kultury Teatralnej z jego Zarządem Głównym i prezesem Lechem Śliwonikiem na czele.

Nieoceniony wpływ na kształt merytoryczny imprezy ma od wielu lat Rada Artystyczna Międzywojewódzkiego

20 – 22 PAŹDZIERNIKA 2023
TARNOGRÓD

40.
OGÓLNOPOLSKI
SEJMIK TEATRÓW
WSI POLSKIEJ

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, podjętą w czerwcu 2018 roku, Sejmiki Wiejskich Zespołów Teatralnych i ogólnopolski ruch wiejskich teatrów zostały wpisane do Krajowego

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

oraz

Zarządu Głównego Towarzystwa Kultury Teatralnej w Warszawie
Towarzystwa Kultury Teatralnej Ziemi Lubelskiej
Starosty Biłgorajskiego
Burmistrza Tarnogrodu

Tarnogrodzkiego Towarzystwa Regionalnego
Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury
Centrum Spotkania Kultur w Lublinie
Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi

20 PAŹDZIERNIKA
/piątek/

14.00
Uroczyste otwarcie 40. Ogólnopolskiego
Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej

PREZENTACJA SPEKTAKLI CZ. I

15.00
Grupa Teatralna WRZAŚOWICE z Wrzaśowic
(pow. krakowski, woj. małopolskie)
Adam Mickiewicz - Dziady cz. II (40 minut)
Kierownik: Bożena Brzyszczyk
Monolog „Poli się” - Zbigniew Klatka

16.00
Zespół Obrzędowy ZAWSZE RAZEM
z Woli Gułowskiej
(pow. łukowski, woj. lubelskie)
Na świątę Jana (35 minut)
Kierownik: Zofia Kozłowska

17.00
Zajęcia Warsztatowe z Radą Artystyczną

18.00
Zespół Folklorystyczny – Obrzędowy
SOŁTYSKI z Pawłowa
(pow. starachowicki, woj. świętokrzyskie)
Swaty (30 minut)
Kierownik: Agnieszka Banasik

19.00
Zespół SĄSIADECZKI z Korczowa i Okrągłego
(pow. biłgorajski, woj. lubelskie)
Prosenie na wesele (30 minut)
Kierownik: Krystyna Różańska
*Gawędy ludowe gwarą - Adrian Ochnik, Julia Ochnik,
Szymon Walaszek, Zofia Kozłowska*

19.30
Zajęcia warsztatowe z Radą Artystyczną

21 PAŹDZIERNIKA
/sobota/

PREZENTACJA SPEKTAKLI CZ. II

10.00
Zespół OCICANKI z Tarnobrzega
(pow. tarnobrzecki, woj. podkarpackie)
Żeniacka Kowola (30 minut)
Kierownik: Alicja Bąk

11.00
Stowarzyszenie WZDOLSKIE KOŁOWROTKI
z Bodzentyna
(pow. kielecki, woj. świętokrzyskie)
Miedlenie Inu (30 minut)
Kierownik: Renata Sokół

12.00
Teatr Ludowy TRADYCJA z Okleśnej
(pow. chrzanowski, woj. małopolskie)
Aleksander Fredro - Gwałtu, co się dzieje
(60 minut)
Kierownik: Zbigniew Klatka
Tańce i przysięwki bukowieckie

13.30
Zajęcia warsztatowe z Radą Artystyczną

15.00 – 16.30
CO MI ZOSTAŁO Z TYCH LAT...
Fakty, wspomnienia, refleksje.
Seminarium w 40-lecie ogólnopolskiego
sejmikowania - członkowie Rady Artystycznej,
członkowie zespołów, gospodarze,
przyjaciele, sprzymierzeńcy

PREZENTACJA SPEKTAKLI CZ. III

17.00
Zespół Regionalny CZARDASZ z Niedzicy
(pow. nowotarski, woj. małopolskie)
Pogrzebowiny (38 minut)
Kierownik: Maria Waniczek
*Gawęda kurpiowska i kurpiowskie pieśni weselne
- Witold Kuczyński - tegoroczny laureat Baszty
z OFKIŚL w Kazimierzu*

18.00
Regionalny Zespół PODEGRODZIE
z Podegrodzia
(pow. nowosądecki, woj. małopolskie)
Zmówiny (35 minut)
Kierownik: Krzysztof Bodziony
Gawęda „Smatlorz” („Szmciarz”) - Emilia Święty

19.00
Zajęcia warsztatowe z Radą Artystyczną

Wieczór Folkloru
– Wspólnotowe muzykowanie
z Pawłem Steczkowskim & TEUTA PROJECT
oraz sejmikowymi kapelami

22 PAŹDZIERNIKA
/niedziela/

PREZENTACJA SPEKTAKLI CZ. IV

10.00
Zespół Regionalny im. Anny Markiewicz
z Bukówka Górnego
(pow. leszczyński, woj. wielkopolskie)
Westwałoki (25 minut)
Kierownik: Małgorzata Woźna

11.00
Kurpiowski Zespół Folklorystyczny
CARNIACY z Czarni
wraz z Zespołem Folklorystycznym
KURPIOWSZCZYŻNA z Myszyńca
(pow. ostrołęcki, woj. mazowieckie)
Zaślubiny po kurpiowsku (35 minut)
Kierownik: Witold Kuczyński

12.00
Zajęcia warsztatowe z Radą Artystyczną

12.30
Uroczyste zakończenie
40. Ogólnopolskiego Sejmiku
Teatrów Wsi Polskiej

ZDARZENIA TOWARZYSZĄCE

Seminarium CO MI ZOSTAŁO Z TYCH LAT... - fakty, wspomnienia, refleksje: członkowie Rady Artystycznej, członkowie zespołów, gospodarze, przyjaciele, sprzymierzeńcy

Wieczór Folkloru – Wspólnotowe muzykowanie z Pawłem Steczkowskim & TEUTA PROJECT oraz sejmikowymi kapelami

SMACZNE I PIĘKNE – stoiska z rękodziełem i regionalnymi przysmakami

Promocja albumu wydanego z okazji 40 – lecia Ogólnopolskiego Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej

WYSTAWY

Wystawa fotograficzna *Zobaczmy ich na scenie – zespoły i spektakle Sejmiku 2023*

40 lat ogólnopolskich sejmików – wystawa plakatów i afiszy

TWARZE SEJMIKÓW – wystawa fotografii Bożeny Wojtaszek

VIII Festiwal Wiejskich Teatrów ZWYKI – reportaż fotograficzny Lecha Laskowskiego

ORGANIZACJA, PATRONAT, WSPARCIE FINANSOWE

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego pochodzących
z Funduszu Promocji Kultury

Partnerem wydarzenia
„Promocja województwa lubelskiego
w ramach 40. Ogólnopolskiego
Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej”
jest Województwo Lubelskie

sztandar ludu

ORGAN KOMITETU WOJEWÓDZKIEGO POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ W LUBLINIE

Tarnogród '84

Ludzie poważni zajmują się, a nas tylko sprawami poważnymi. Dzieje się tak wszędzie, nie tylko w teatrze, chociaż w teatrze widać to najlepiej. Na przykład na palcach dwóch rąk można policzyć krytyków i badaczy, którzy na serio zajmują się w Polsce teatrem lalek, a wystarczy palców jednej ręki, aby policzyć takich, którzy zajmują się teatrem ludowym. Pozostali zajmują się bardzo poważnie tylko zawodowym i bardzo poważnym teatrem dramatycznym.

Uwaga powyższa dotyczy nie tylko zawodowych krytyków i badaczy. W pełni prawomocna jest także w odniesieniu do naszej publiczności teatralnej, która z namaszczeniem i znanstwem (tak, znanstwem, bo publiczność teatralna ma wyrobioną szeroko i głęboko) może rozprawiać o teatrze w ogóle, ale — broń Boże — nie o teatrze lalek, czy o teatrze ludowym. Jeżeli chodzi o teatr lalek, to „mniej więcej” wiadomo dlaczego tak się dzieje i nie ja pierwszy odkrywam, że dziecko w naszej kulturze jest do pieszczoty i rozpieszczenia, a nie do poważnego wychowywania. Dlatego przecież w kącie rzuciliśmy Trentowskiego i Znanieckiego (między innymi) i dlatego my, ludzie poważni, nie będziemy

zajmować się na serio teatrem, który rozwesela i dopieszcza obiekty naszych pieszczot.

Natomiast jeżeli chodzi o teatr ludowy i kulturę ludową, to pisałem na tych łamach kilkakrotnie, że człowiek, który urodził się na palacowych posiadzkach (albo na ostatnim piętrze Palacu Kultury w Warszawie) zajmuje się ludową kulturą i sztuką raczej niechętnie. No, a ponieważ my wszyscy i prawie bez wyjątku z palców — a nie z chałup, łczynszówek i familoków, z poładzek — a nie z klepisk, z najwyższych pięter kultury — a nie z parterów, to sprawa staje się jasna.

Owszem: my możemy dać brawo estradowym holubcom, które mają z folklorem tyle wspólnego co węgiel kamienny z kamieniem węgielnym. Możemy też zacytować Malinowskiego, Frazera, Jacobsona, Bogatyriewa, Bachtina, czy Lotmana, bo to nazwiska modne, ale nie nam wmawiać, że tak wielcy ludzie zajmowali się najprostszymi, „prymitywnymi” i ludowymi formami ekspresji. Ze na przykład Lotman zajmuje się teatrem lalek, a nie teatrem elżbietańskim. Ze Bogatyriew zajmował się teatrem ludowym Czechów i Słowaków, a nie teatrem „Bolszoj”, do którego zresztą, i przez wiele lat, miał o wiele bliżej. Ze Jacobson — wspólnie z Bogatyriewem —

rozprawiał o folklorze jako swoistej formie twórczości. I, że to Bogatyriew, radziecki badacz, w widowiskach bożonarodzeniowym i wielkanocnych, w tych opartych na wątkach pobranych ze Starego i Nowego Testamentu doszukiwał się teartu, a w Tarnogrodzie, w 1984 roku, na ogólnopolskim Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej, były niejakie kłopoty z ustaleniem czy widowisko odtwarzające „Wesele Spiskie” to teatr, czy może zespół pieśni i tańca. Kłopoty były także z „wpiśaniem” widowisk obrzędowych — weseł, szopek, jasełek itd. — w pojęcie teatru. Bo, owszem, przecież my doskonale wiemy, że teatr europejski wyrasta z mitu, z obślugującego go obrzędu, ale to był mit grecki i obrzęd grecki. A ponieważ wyuczono papugę, że ludowy, grecki obrzęd ku czci boga Dionizosa jest źródłem teatru, to jak papuga może pojąć, że możliwe są do ustalenia także inne źródła?

To tyle, tytułem wstępu, do sprawozdania z ogólnopolskiego Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej, jaki po raz pierwszy w dziejach odbył się w środku listopada w Tarnogrodzie, w województwie zamojskim.

2.

Do Tarnogrodu przyjechały zespoły teatralne z całej Polski. Było ich w sumie 13, a wybrane zostały na regionalnych przeglądach spośród kil-

kudziesięciu. Przeglądy takie odbywały się — od lutego do czerwca 1984 roku — w Tarnogrodzie (woj. zamojskie), w Czarnym Dunajcu (woj. nowosądeckie), we Włoszczakowicach i Bukowcu Górnym (woj. leszczyńskie), w Świdwinie (woj. koszalińskie) i w Stoczku Łukowskim (woj. siedleckie). Można więc powiedzieć, że ogólnopolski Sejmik Teat-

rów Wsi Polskiej w Tarnogrodzie był „sejmikiem sejmików”, tak jak niegdyś — w studenckim ruchu teatralnym — był łóczek „festiwal festiwałów”. Ze — opatrzony patronatem Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz wsparty współdziałaniem ZG Towarzystwa Kultury Teatralnej, Centralnego Ośrodka Metodyki Upowszechniania Kultury i Klu-

bu Kultury Chłopskiej — powinien stać się wydarzeniem, a jego ranga powinna pozostawać w proporcji do rangi przed chwilą wymienionych instytucji.

3.

Dotychczasowe, regionalne sejmiki wiejskich zespołów teatralnych w Tarnogrodzie

Wieś polska,

„Wesele Spalskie” — widowisko obrzędowe w wykonaniu zespołu z Łapsz Niżnych. Fot. Jan Myszak

organizował miejscowy GOK i Wojewódzki Dom Kultury w Zamościu. Tym razem bezpośrednio dozór i dyżur organizacyjny spoczywał także na tych placówkach i — znowu także — wywiązywały się one ze swych obowiązków znakomicie. Do tego dodać trzeba, że impreza mogła odbywać się w o wiele korzystniejszych warunkach, bo siedziba GOK w Tarnogrodzie została rozbudowana i zmodernizowana. Przebudowana została scena „pojawiła się” kawiarnia trochę gustowniejsza od lubelskiej „Ewy”, przybyło pomieszczeń do pracy. Czas, w jakim przeprowadzona została modernizacja, też zasługuje na odnotowanie: kiedy byłem tam w lutym tego roku tzw. działalności budowlanej w GOK nie

zauważyłem. A więc wiwat Zamość i Tarnogród, wiwat władze i majstrowie!

Oddawszy każdemu, co mu się słusznie należy — powiem jednak, że trochę mi żal tych schodów, którymi scena schodziła w widownię i brak mi tych wspaniałych widzów okupujących schody na dotychczasowych sejmikach. To tylko oni potrafili na tyle się za-

Krzycka Wielkiego w województwie leszczyńskim i „Pokolenie” z Polichny w województwie tarnobrzesckim. Były teatry dramatyczne z klasycznie dramatycznym repertuarem: teatr z Siedlisk w województwie legnickim (A. Fredro „Jestem zabójcą”), teatr z Osiedla Poznańskiego w województwie gorzowskim (A. Fredro „Damy i huzary”) i

kopianego) i znachorskie praktyki w wydaniu obrzędowym (zespół z Paar w województwie zamojskim).

Skąd taka różnorodność? Stąd, że — jak oświadczył Lech Sliwonik, prezes ZG TKT, przysięgły widz i sędzia na tarnogrodzkich sejmikach — kryterium kwalifikacyjne można sprowadzić do zdania: w Tarnogrodzie powinny się po-

teatralna

trać w teatralnej iluzji, że lekce sobie wazyli niebezpieczeństwo na jakie wystawiali swoje ręce i głowy „włażać nimi” na scenę. To tylko dla nich o wiele ważniejszy był teatr, niż zwracanie uwagi na to, że swoimi lepetynami zasłaniali scenę pierwszym rzędem, w których zasiadała wysoka komisja, dziennikarze i dyrektorzy. Szkoda. I schodów i dzieci.

A teraz wracam do wstępu, bo tekst ten powinien być tylko wstępem. Do myślenia o teatrze wiejskim, w tym — także o ludowym.

Pośród 13 przedstawień były teatry poezji: „Kalina” z

zespół z Podlepień w województwie nowosądeckim („Lekarz mimo woli” Moliera). Były też teatry, które przywiozły repertuar współczesny („Jacy tacy” z Bątkowic w woj. wałbrzyskim z „Tato, tato sprawa się rypla” R. Latki) i repertuar „rodzajowy”, wiejski (zespół ze Żmigrodka w woj. wrocławskim z „Prosto z życia” A. Kurikty). Był jeden kabaret („Ściąga” z Giław w woj. olsztyńskim ta od mundialowego przebiju pt. „Corrida”) i jeden teatr bez reszty awangardowy „Medium” z Korytowa w woj. bydgoskim). Pozostałe cztery zespoły przywiozły: wesele ze Spisza („Spiszacy” z Łapsz Niżnych) wesele z Kaszub (zespół z Luzina), szopkę („Budorze” z Za-

kazac zespoły dobre (niekoniecznie — najlepsze) i tylko zespoły tworzące na wsi niekoniecznie — ludowe).

Z propozycji przywiezionych przez te dobre, na wsi tworzące zespoły — kilka zasługuje na szczególną uwagę. „Lekarz mimo woli” w wykonaniu zespołu z Podlepień, świetnie „przykrojony” do potrzeb amatorskiego zespołu, brawurowo zagrany, a przy tym — „przyozdobiony” miejscami gwarową inkantacją (nie lekсыką!), co okazało się zaletą, nie wadą. Z kolei „Pokolenie” z Polichny — w programie „Co nosimy na sobie”, opartym na tekstach Anny Kamińskiej — udanie przekonało widzów, że wyznawanie pokoleniowych rozterek,

pytań i wątpliwości, oznajmianie o tym „co nosimy w sobie” może mieć charakter oszczędnego, precyzyjnie mierzzonego komunikatu teatralnego, tak urokliwie prostego, że pytać trzeba gdzie jest granica intymnego wyznania, a gdzie teatralna ekspresja. Przeciwnieństwem programu młodzieży z Polichny był program w wykonaniu młodych ludzi z Korytowa. Ci, mimo że oparli swój program w głównej mierze na ruchu, a nie słowie — zaprezentowali program historycznie rozwrzeszczany, ekspresjonistycznie rozbuchany, ocierający się o turpistyczną brzydotę i kicz. I nie to mam im za złe, że „podejrzeli” sobie Kantora albo Wiśniewskiego, lecz to, że tak nało udało im się powieścić w tak „strasznie awangardowej” gadaninie. A jeżeli już udało im się przebić z jakimś sensem, wyprowadzić go z ruchu, gestu i dźwięku, to okazywało się, że jest to tylko banał. Potępiając banały — nie potępiam jednak decyzji komisji kwalifikacyjnej, która taki program skierowała na ogólnopolski przegląd teatrów wiejskich. Nie, nie dlatego, że dobrze jest pokazać światu, że i wieś polską stać na „kantory”, ale dlatego, że młodzi wykonawcy z Korytowa dużo potrafia zrobić w obszarze formy. Jeżeli kiedyś w tę formę wleje się inną treść, to „Medium” może stać się teatrem ważnym nie tylko na przeglądzie w Tarnogrodzie.

Dla porządku odnotuję jeszcze dwie skrajności: pierwszą po stronie „ma”, drugą — po stronie „winien”. Otoż ma amatorski teatr wiejski często znakomitych aktorów, obdarzonych rozległą i naturalną partyturą chwytów, czasem wprost niepowstrzymalnych w witalności jak wykonawczyni roli Małki w „Prosto z życia”, spektaklu przywiezionym przez „Scenę Wiejską” ze Zmięgródka. Natomiast winien jest ten, kto obrzędowemu zespołowi z Paar wpisał w program dowcipasy z innej bajki (te o „zielonych” i pracy społecznej) i winien jest ten, kto wiejskim dzieciom z Gilav daje teksty kabaretowe. Owszem, można takie teksty odrechotać ale od rechoty do śmiechu jest daleko. Jeżeli to nie jest jasne to dodam, że rechotać jest raczej domeną ludzi dorosłych.

Nie znam ustaleń ogłoszonych na podsumowaniu sejmiku, ale nie muszę ich znać, by ogłosić, że rewelacją był Regionalny Teatr Dramatyczny z Luzina, który wystawił kaszubskie wesele według tekstu ks. Bernarda Sychty „Hanka se żeni” to rekonstrukcja zaręczynowego i weselnego obyczaju. To także rekonstrukcja kaszubskiego języka. To także wierna rekonstrukcja kaszubskich tańców, a nie ich estradowe przedrzeźnianie. To wreszcie rekonstrukcja folkloru, w którym jest miejsce na śpiew, taniec i kieliszek wódki, ale także — na pouczenie moralne i subtelnie potraconą nutę patriotyzmu.

To po prostu teatr: jego źródło i jego antropologia ujęta na polskim gruncie, a nie w greckim amfiteatrze.

Teatr? Nie obrzęd?

Teatr, którego konstrukcja dramaturgiczna destylowała się przez wieki; teatr, w którym rytm dramaturgiczny sprawdzany był przez pokolenia widzów i wykonawców; teatr, który świetlistą wiązką form i znaczeń plynie do nas z widowni i wzbudza liryczną poświątę biorącą się z tej materii którą można określić jako tradycję, zakodowanie genetyczne, tęsknotę do korzeni, albo po prostu jako pamięć kultury.

Sądzę, że na przyszłym sejmiku w Tarnogrodzie, na który — mam nadzieję — przyjdzie nie tylko prezes ZG TKT, ale także przedstawiciele innych patronów i współpracowników (a to Ministerstwa Kultury i Sztuki, Centralnego Ośrodka Metodyki i Upowszechniania Kultury oraz Klubu Kultury Chłopskiej) znajdzie się czas, by powiedzieć aktorom, instruktorom i działaczom jaki teatr wiejski jest ważny i dlaczego. W tym roku za mało było na to czasu i za mało przedstawicieli.

**FRANCISZEK
PIĄTKOWSKI**

Z ARCHIWUM MIESZKAŃCÓW

Komisja Artystyczna Ogólnopolskiego Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej '84. Od lewej: Lech Śliwonik, Antoni Sledziewski i Tadeusz Wiczorek

Pożegnanie

Teatru obrzędowego uczymy się nawzajem...

Antoni Śledziewski 1929 – 2023

Bardzo dawne to czasy, kiedy się poznaliśmy – druga połowa lat 60. minionego wieku. Antoni Śledziewski był kierownikiem biura mazowieckiego oddziału Związku Teatrów Amatorskich, postanowił więc uzupełnić swoje teatralne kwalifikacje – został słuchaczem prowadzonego na zlecenie Ministerstwa Kultury czteroletniego Studium Teatralnego, ja byłem kierownikiem naukowym. Program obejmował nie tylko wykłady i ćwiczenia, ale też wspólne wyjazdy na ważne amatorskie festiwale i przeglądy, więc szybko relacja nauczyciel – student, zmieniła się na koleżeńską. Antoni dotrwał tylko do końca II roku, bo taka była jego natura obieżyświata, jednak los sprzyjał nierzadkiemu wracaniu kontaktów, potem ich trwałości.

*

Polonistykę na Uniwersytecie Warszawskim ukończył z dwiema specjalnościami - literatura oraz folklorystyka. Na II roku studiów rozpoczął stałą współpracę z Państwowym Instytutem Sztuki (dzisiejszy IS PAN), uczestnicząc w wielkiej ogólnopolskiej akcji zbierania folkloru, połączonej z jego badaniami; rezultatem tych prac był udział w antologii *Pieśni Podhala*. Po ukończeniu studiów pracował w Ministerstwie Kultury i Sztuki, gdzie jako specjalista ds. sztuki ludowej organizował badania terenowe, wystawy i konkursy. Nie lubił przywiązania do jednego miejsca, szukał nowych wyzwań, stąd w życiorysie rozmaite i często zaskakujące prace - kierownik literacki w Teatrze Lalek Tęcza w Słupsku, sekretarz generalny Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza, wykładowcą Wyższej Szkoły Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach. Trudno tu nie wtrącić, że wtedy - jako opiekun koła naukowego folklorystów, które w 1973 roku, w Stoczku miało swój wakacyjny obóz - po raz pierwszy zetknął się z teatralnym sejmikowaniem; może to był jakiś znak dany przez los? Dużo pisał. Był współautorem książek *Konopnicka wśród jej współczesnych* (rozprawa *Konopnicka a folklor*) oraz *Cele teoretyczne i praktyczne w badaniach kultury regionalnej*, Opublikował kilkadziesiąt artykułów o kulturze ludowej, a w tym o obrzędach i zwyczajach. Pisał również teksty na tematy

społeczno-kulturalne, okresowo recenzje literackie. Na dłużej zatrzymał się w Wydawnictwie Ludowym, w którym prowadził redakcję publikacji z dziedziny kulturoznawstwa. Pisał wiersze. Mówił, że „do szuflady”, jednak zdecydował się wydać dwa tomiki; w jednym z nich jest wiersz *Przepustka*:

Nim spadnie ostatnia gwiazda
wstań i idź
wkładam ci w dłoń
zielony liść
przepustkę
na drugą stronę życia

*

Najważniejszym dziełem życia Antoniego Śledziewskiego było gromadzenie, badanie i popularyzacja w y c i n a n k i ludowej. Ta pasja wypełniła co najmniej cztery dziesięciolecia. W poszukiwaniu wycinanek nawiązywał znajomości, często i przyjaźnie z wycinankarkami, organizował im spotkania. Przewędrował kilka rejonów kraju, miał w zbiorach kilka tysięcy tych małych dzieł sztuki, głównie kurpiowskich, łowickich i opoczyńskich.

Tworzone z nich ekspozycje zawędrowały do Wilna, do niemieckich miast - Karlsruhe, Norymberga i Stuttgart, do islandzkiego Reykjaviku. W Polsce pokazane były na ponad 40 wystawach. Udokumentowaniem tych wypraw i działań stała się, wydana w 2008 roku przez LSW, książka *Wycinanka polska*, z autorskim wstępem (także w językach angielskim i niemieckim), wydobywającym oryginalność kulturową zjawiska. A trzy lata temu, w podwarszawskim Konstancińskim Domu Kultury, dokonano uroczystego otwarcia Muzeum Wycinanki, w którym zgromadzonych jest około 2 tysięcy eksponatów, darowanych przez Antoniego.

*

Na kilka dziesięcioleci Antoni związał się – mógłbym napisać: ponownie - z Towarzystwem Kultury Teatralnej. Stało się to za sprawą sejmików wiejskich teatrów. Gdy TKT przygotowywało się do organizowania corocznych, ogólnokrajowych przeglądów, zgłosił swoją gotowość i od 1984 roku ponad 30 lat trwał na posterunku – jak to żartobliwie

określił jeden z partnerów - „staroobrzędowca”. Miało to „pseudo” swoje uzasadnienie – był wszak specjalistą w zakresie obrzędów, obyczajów. Rozumiał jednak w czym uczestniczy i wielką wagę – to go różniło od zatwardziałych folklorystów - przykładał do jakości teatralnego przekładu kultury ludowej, wprowadzania jej na scenę. Do jednej z sejmikowych książek dał mi szkic, którego tytuł nakłania do refleksji, a też w pewien sposób wskazuje drogę - *Teatru obrzędowego uczy się nawzajem*. Szło mu o dojrzałą syntezę umiejętności twórców ludowych i ludzi teatru. Obrzęd na scenie – wywodził – to łączenie teatru i kultu, a w tym procesie nie wolno zapominać, że teatr to sztuka. „Folklor i etnografia są tylko inspiracją i źródłem... Niech będzie mniej etnografii, a więcej scenicznej twórczości.” Apelował, by wyjść poza salę teatralną, by z otwarciem jesiennego sejmiku

ogólnopolskiego uczynić wielkie przestrzenne widowisko. Może dojdzie kiedyś do urzeczywistnienia śmiałej myśli...

*

Antoni Śledziewski był odznaczony Srebrnym Medalem Zasłużony Kulturze GLORIA ARTIS. Zmarł 30 marca 2023; Marszałek Województwa Mazowieckiego i Burmistrz Konstancina-Jeziornej żegnali go na uroczystej ceremonii pogrzebowej, która odbyła się 22 kwietnia 2023 roku.

Lech Śliwonik

Fotografie:
Antoni Śledziewski - ze zbiorów Mariana Sołobodowskiego

Antoni Śledziewski ostatni raz w komisji Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej, rok 2009. Fot. Lech Laskowski

Pożegnanie

Całe życie z mikrofonem Bogumiła Nowicka 1936 - 2023

Pracę w Polskim Radiu Lublin rozpoczęła w 1971 roku. W swoich audycjach muzycznych, a także publicystycznych pokazywała bogactwo kulturowe regionu, opisywała codzienne życie mieszkańców wsi lubelskich, często podejmowała problematykę społeczną.

Redaktor Bogumiłę Nowicką co roku można było spotkać w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą, podczas Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel, Instrumentalistów i Śpiewaków Ludowych - przez ponad 40 lat dokumentowała wszystkich jego uczestników, a także twórców ludowych, prezentujących swe prace na tradycyjnym kermaszu sztuki ludowej. Była też stałą obserwatorką i dokumentalistką Sejmików wiejskich zespołów teatralnych i jesiennego ogólnopolskiego spotkania najciekawszych widowisk w Tarnogrodzie. Bywalcy tych przeglądów chyba na zawsze zapamiętali jej bezszelestną obecność,

sygnalizowaną tylko pojawianiem się przytłumionego światełka, informującego że nagranie trwa.

Efekty pracy redaktor Nowickiej to setki nagrań archiwalnych, tysiące audycji radiowych, z których w pamięci słuchaczy pozostały cykle: „Z malowanej skrzyni”, „Skarbnica folkloru”, „Gawędy folklorysty”, czy „Godzina Muzyki i Myśli” – rozmowy z Włodzimierzem Dębskim (1922-1998) – kompozytorem, folklorystą, regionalistą, wybitnym znawcą tradycyjnej kultury muzycznej mieszkańców wsi lubelskich. W 2019 roku została uhonorowana medalem „Zasłużony dla kultury polskiej”. W 2022 roku była w gronie odznaczonych Nagrodą im. Oskara Kolberga „Za zasługi dla kultury ludowej”. Bogumiła Nowicka zmarła 20 czerwca 2023 r.

Lech Śliwonik

Fot. Marta Ankiersztejn

W tym roku Letnia Szkoła Malarstwa miała dwie odsłony. Trzy dni warsztaty prowadził prof. Edward Syty, prowadzący pracownię rysunku i malarstwa na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Opolskiego i trzy dni Beata Tarnowska – asystentka na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Opolskiego.

umiejętności pod okiem
mistrza – profesora
Edwarda

Od 12 do 14 lipca chętni amatorzy malowania mogli wziąć udział w warsztatach z Beatą Tarnowską.

LETNIA SZKOŁA MALARSTWA 2023

Sytego.
Pierwszego
dnia chętni wybrali
się z prowadzącym zajęcia
w okolicy kościoła parafialnego

Uczestniczki
warsztatów malowały

pod okiem mistrzyni zakątki tarnogrodzkiej – kościółek, okolicy nad zalewem i wawóz za biblioteką. Od 17 do 19 lipca artyści mogli szkolić swoje malarskie

Kultury i Towarzystwo Kultury Teatralnej Ziemi Lubelskiej
Wsparcie finansowe: Burmistrz Tarnobrodzkiego i Starosta Biłgorajski.

Monika Komosa

w Tarnobrodzku, drugiego dnia uczestnicy zostali zaproszeni przez profesora nad staw za starym cmentarzem w Tarnobrodzku, gdzie oddali się twórczej pasji i malowali pejzaże. Trzeciego dnia młodzi i dorośli artyści wraz z mistrzem udali się do Luchowa, gdzie malowali pejzaże i wiekową drewnianą chałupkę.

Organizatorzy wydarzenia: Tarnobrodzki Ośrodek

do wieku, potrzeb i zainteresowań uczestników. Oczywiście, jak zawsze, każdy kolejny dzień różnił się od wcześniejszych,

Jak co roku, mali i starsi artyści z Tarnobrodzkiego i nie tylko w wakacje mają pełne ręce roboty, ponieważ z ogromnym zapalem

uczestniczą w warsztatach plastycznych prowadzonych przez Jovankę i Wojtkę Tomaszewskich.

20 lipca zakończyła się Wakacyjna Szkoła Letnia. Osiem dni warsztatów pobudzających wyobraźnię i kreatywność, dostosowanych

ani przez moment nie powiało nudą. Artyści pod okiem fachowców eksperymentowali z różnymi technikami i środkami wyrazu – tworzyli za pomocą markerów, kredek, pastelów, farb plakatowych i emulsyjnych, malowali na małych, dużych i bardzo dużych formatach, tworzyli kolaże i formy przestrzenne z materiałów z recyklingu, a także lepili i konstruowali figury z plasteliny, gliny, kamyków i patyczków. Tematy proponowane przez prowadzących były interesujące i dawały możliwość twórczej interpretacji. Prace, które powstawały w trakcie warsztatów, związane były m. in. z Tarnobrodzkiem: gryf, nożyczki, obiekty, ulubione miejsca itp.

Państwo Kołyszkiwce w swojej pracy stawiają na zabawę i doświadczenie twórczej wolności. Zwracają uwagę na to, że sam proces twórczy jest równie ważny – a nawet ważniejszy – niż osiągnięty efekt. Dzieciom nie zabrakło wyzwań i – jak co roku – zaskakiwały prowadzących swoją pomysłowością, kreatywnością, nieoczywistymi rozwiązaniami i umiejętnościami z zakresu współpracy w grupie.

I tak powstały dzieła oryginalne i zachwycające: rysunkowe przedstawienia, potwory i stwory z morskich głębin, odstrachy. Prowadzący i młodzi twórcy zabrali oglądających wystawę prac do krainy robotów, podmorskich światów, kwitnącego Tarnogrodu, zaproponowali gryfa w różnych odsłonach, świat w jaju ukryty, a nawet stworzyli nowe bramy do Tarnogrodu i zaprojektowali pocztówki z naszego miasteczka.

Organizatorzy wydarzenia: Tarnogrodzki Ośrodek Kultury i Towarzystwo Kultury Teatralnej Ziemi Lubelskiej. Wsparcie finansowe: Burmistrz Tarnogrodu i Starosta Biłgorajski.

Monika Komosa

TARNOGRODZKI ŚLAD POWSTANIA STYCZNIOWEGO

Na tarnogrodzkim rynku już po raz dwunasty czytaliśmy wybitne utwory polskich pisarzy i poetów. W tym roku była to powieść „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej, która wpisuje się w obchody 160-lecia powstania styczniowego. „Narodowe

ojczysty, a także dawanie wyrazu jedności narodowej i dumy z bycia Polakiem.

W Tarnogrodzie list od Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy odczytał Paweł Dec – Burmistrz Tarnogrodu, który wraz z małżonką Martą rozpoczął

tegoroczną edycję „Narodowego Czytania”. Chętnie włączyli się również radni Rady Miejskiej w Tarnogrodzie, lekarze, dyrektorzy, prezesi, nauczyciele, Tarnogrodzki Klub Seniora,

koła gospodyń wiejskich, czytelnicy, babcia z wnuczkami, przechodnie a przede wszystkim nasza przyszłość narodu czyli dzieci i młodzież.

Oprawę tego pięknego wydarzenia przygotowały nauczycielki Szkoły Podstawowej im. Marii Curie-Skłodowskiej w Tarnogrodzie Anna Kuziak oraz Bożena Śmieciuch wraz z uczniami, a muzyka przygotowana przez Piotra Majchra – pracownika Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury przeniosła nas nad rozległe tereny Niemna w okresie powstania styczniowego.

Honorowy patronat „Narodowego

Czytanie” organizowane jest przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej od 2012 roku i ma

na celu zachęcić nas do czytania największych dzieł literatury polskiej, podkreślenie potrzeby dbałości o język

Czytania” objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda wraz z małżonką Agatą Kornhauzer-Dudą.

Tarnogrodzkim śladem powstania styczniowego są

dwa pomniki: „Wąwóz Siekane” oraz pomnik wraz z tablicą umieszczony w ogrodzeniu przy kościele pw. Przemienienia Pańskiego w Tarnogrodzie. W Tarnogrodzie urodził się również ostatni naczelnik Warszawy w powstaniu styczniowym Aleksander Waszkowski, który został stracony na Cytadeli Warszawskiej gdzie umieszczone jest jego imię i nazwisko. Jedna z ulic w Warszawie nosi imię Aleksandra Waszkowskiego.

Organizatorami byli: Miejska Biblioteka Publiczna w Tarnogrodzie, Szkoła Podstawowa im. Marii Curie-Skłodowskiej w Tarnogrodzie, Tarnogrodzki Ośrodek Kultury.

Joanna Puchacz

Joanna Puchacz zdobyła tytuł **OSOBOWOŚĆ ROKU 2022** w plebiscycie organizowanym przez Kurier Lubelski w kategorii Kultura w powiecie biłgorajskim.

Joanna Puchacz

Joanna Puchacz wraz Wicemarszałkiem Województwa Lubelskiego Michałem Mulawą

Dofinansowanie z Biblioteki Narodowej

Miło jest nam poinformować Państwa, że Miejska Biblioteka Publiczna w Tarnogrodzie otrzymała dofinansowanie w wysokości **10 000,00 zł** w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0” Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych Kierunek Interwencji 1.1 Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzą z budżetu państwa.

Dzięki dofinansowaniu biblioteka wzbogaci się o nowe pozycje książkowe.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025

**Ministerstwo
Edukacji i Nauki**

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

W ramach obchodów Tygodnia Bibliotek 2023 pod hasłem „Moja, Twoja, Nasza BIBLIOTEKA” 11 maja 2023 roku w bibliotece odbył się konkurs „Radość czytania dla najmłodszych 2023”.

Komisja w składzie:

- 1. Magdalena Futoma**
– przewodnicząca
– nauczyciel Szkoły Podstawowej w Woli Różanieckiej
- 2. Agnieszka Działo**
– nauczyciel Szkoły Podstawowej w Luchowie Dolnym
- 3. Jadwiga Burdzań**
– nauczyciel Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Różańcu Drugim
- 4. Anna Kuziak** – nauczyciel Szkoły Podstawowej im. Marii Curie-Skłodowskiej w Tarnogrodzie

wybrała:

Mistrzynię Pięknego Czytania Klas Pierwszych – Emilię Maciejkowicz ze Szkoły Podstawowej w Luchowie Dolnym

Mistrza Pięknego Czytania Klas Drugich – Patryka Szostaka ze Szkoły Podstawowej w Woli Różanieckiej

Mistrzynię Pięknego Czytania Klas Trzecich – Julię Szumiec ze Szkoły Podstawowej im. Marii Curie-Skłodowskiej w Tarnogrodzie i **Patrycję Barcicką**

ze Szkoły Podstawowej w Luchowie Dolnym

Oraz wyróżniła: Aleksandrę Pietras, Paulinę Rój, Marię Sawastynowicz, Maję Bień, Julię Ivanytską, Kacpra Piskorskiego, Aleksandra Bryłę, Claudię Roberts, Amelię Rój, Huberta Bukowińskiego, Anastazję Patro, Magdalenę Gargulę, Milenę Serecę, Agatę Śmiałko, Katarzynę Larwę, Adriana Lisa.

W ramach obchodów Tygodnia Bibliotek 2023 pod hasłem „Moja, Twoja, Nasza BIBLIOTEKA” 12 maja 2023 roku w bibliotece odbył się konkurs „Radość czytania 2023”.

Komisja w składzie:

- 1. Wanda Buczek** – przewodnicząca – instruktor Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Biłgoraju
- 2. Kazimiera Mendryk** – nauczyciel Szkoły Podstawowej w Luchowie Dolnym
- 3. Anna Borowa** – nauczyciel Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Różańcu Drugim
- 4. Anna Kuziak** – nauczyciel Szkoły Podstawowej im. Marii Curie-Skłodowskiej w Tarnogrodzie

Nowe ekspozyty Tarnogradzkiego Muzeum Nożyczek i Regionalnej Izby Pamięci

W zbiorach znalazły się:

- ekspozyty przekazane przez dr. Romana Cichockiego: nożyce do cięcia zasiek w czasie I wojny światowej, odlew klucza

Nożyce do cięcia zasiek w czasie I wojny światowej
- przekazane przez dr. Romana Cichockiego.

5. Magdalena Futoma – nauczyciel Szkoły Podstawowej w Woli Różanieckiej

wybrała:

Mistrzynię Pięknego Czytania – Aleksandrę Ćwikłę ze Szkoły Podstawowej w Luchowie Dolnym

Mistrza Pięknego Czytania – Jakuba Gancarza ze Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Różańcu Drugim oraz Gabriela Kozę ze Szkoły Podstawowej im. Marii Curie-Skłodowskiej w Tarnogrodzie.

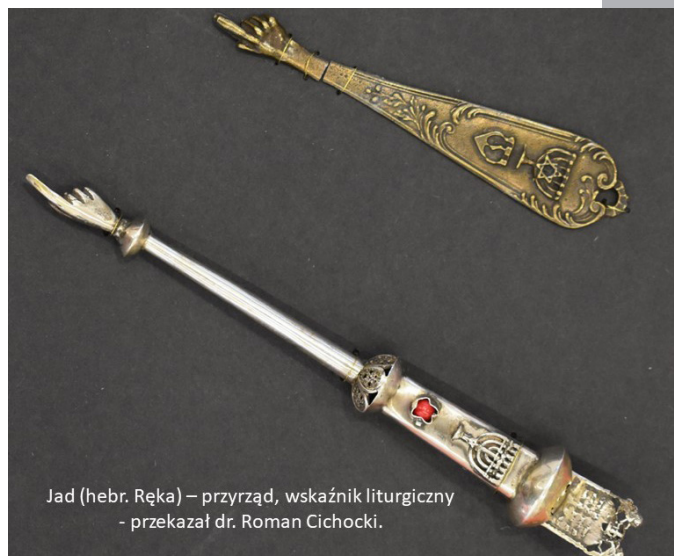
Natomiast wyróżnienie otrzymali:

Sebastian Szostak, Nikola Miśkowiak, Fabian Waręciak, Miłosz Gargula, Laura Bukowińska, Martyna Janda, Agnieszka Dyjak, Gabriel Spustek, Michał Gurdziel, Kalina Kucharska, Julia Przytuła, Jakub Pleskacz.

Mistrzowie Pięknego czytania reprezentowali Tarnogród w eliminacjach powiatowych 6 czerwca 2023 roku w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Biłgoraju.

od synagogi, spinki do koszuli w kształcie nożyczek, Jad (hebr. ręka) – przyrząd, wskaźnik liturgiczny,

- przedwojenne książki przekazane przez Ryszarda Bartosika,

Jad (hebr. Ręka) – przyrząd, wskaźnik liturgiczny
- przekazał dr. Roman Cichocki.

KSIĄŻKOWY NIEKALENDARZ

Miejska Biblioteka Publiczna w Tarnogrodzie bierze udział w wyzwaniu Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 „Książkowy niekalendarz”

NIEKALENDARZ to inspiracje, aktywności z książką i najważniejsze literackie rocznice. Składa się z 12 kart, z zadaniem na każdy miesiąc. Zachęca do odwiedzenia biblioteki i sięgnięcia po książkę.

Realizacja:
mamyProjekt

Biblioteka bierze udział w wyzwaniu
Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0

Książkowy niekalendarz

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Centrum ds. Literatury i Kultury
Dzieci i Młodzieży

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

BIBLIOTEKA
NARODOWA

IPN

MINISTERSTWO
KULTURY

„Presja a depresja. Jak sobie radzić z wszechogarniającą presją? W szkole, w domu, w sieci” – spotkanie autorskie z Roksaną Jędrzejewską-Wróbel

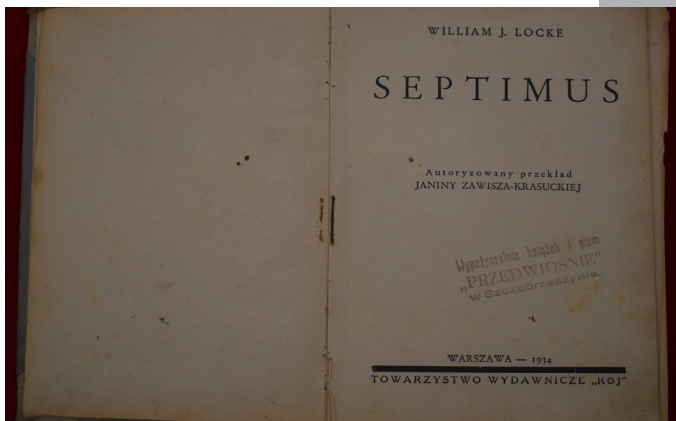
Na zaproszenie Dyskusyjnego Klubu Książki „Oczytani” w Tarnogrodzie 5 czerwca 2023 roku do tarnogrodzkiej biblioteki zawitała Roksana Jędrzejewska-Wróbel – autorka książek dla dzieci, młodzieży, scenariuszy filmowych oraz sztuk teatralnych. Jej książki wpisane są na Złotą Listę Fundacji ABCXXI – Cała Polska Czyta Dzieciom, Listę Skarbów Muzeum Książki Dziecięcej oraz Międzynarodową Listę Białych Kruków.

Roksana Jędrzejewską-Wróbel oraz młodzież uczestniczącą w spotkaniu autorskim powitał Burmistrz Tarnogrodu Paweł Dec.

Hasło spotkania autorskiego to: „Presja a depresja. Jak sobie radzić z wszechogarniającą presją? W szkole, w domu, w sieci”, oparte na nagrodzonej międzypokoleniowej powieści dla młodzieży „Stan splątania”.

Spinki do koszuli w kształcie nożyczek.
Przekazane przez dr. Romana Cichońskiego.

- nożyczki do gaszenia świec zakupione na tzw. pchlim targu w Niemczech, przekazane przez Teresę i Tadeusza Olchów,

- nożyce ręcznie kute, mają 300 lat, zakupione na pchlim targu w Kopenhadze, przekazane przez Kamilę Kraczek (Wolanin)

- eksponaty przekazane przez Piotra Magocha, m. in. obciążnik do wędki, plomba ruska, aplikacja w formie żółwia (ornament roślinny XVI/XVII wiek), srebrna moneta, jedna kopiejka 1899 r.

W spotkaniu uczestniczyła młodzież ze Szkoły Podstawowej im. Marii Curie-Skłodowskiej w Tarnogrodzie, Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Spotkanie autorskie z Marcinem Koziółem

16 czerwca 2023 roku w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tarnogrodzie gościł Marcin Koziół – pisarz dla dzieci i młodzieży, autor lektury szkolnej (dla klas 4-6) „Skrzynia Władcy Piorunów” i jej dwóch kontynuacji: „Tajemnica przeklętej harfy” („Złota Dwudziestka” książek dwudziestolecia kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”) oraz „Gwiazda Blachonosego”.

Joanna Puchacz

w Różańcu Drugim oraz Szkoły Podstawowej w Woli Różanieckiej.

Joanna Puchacz

MKIDN

Dofinansowano ze środków Instytutu Książki pochodzących z dotacji celowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

SPEŁNIONE MARZENIE I GOŚCIE Z ITALII

„Marzenia to realne cele z odroczonym terminem realizacji”

(Anonim)

Kilka lat temu Anna zaczęła pracę w Szkole Polskiej

im. Gustawa Herlinga Grudzińskiego przy Ambasadzie RP w Rzymie. Jednocześnie zapisała tam swoje dzieci, aby nauczyły się języka polskiego i poznały kulturę jej rodzinnego kraju. W czerwcu, planując wakacje w

Polsce, zapytała Dyrektora Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Różańcu Drugim, czy wyrazi zgodę na tygodniowy pobyt jej pociech w tej placówce. We Włoszech wakacje kończą się dwa

tygodnie później, więc mogły bez przeszkód zaznać prawdziwej polskiej edukacji. I tak 4 września Sophie i Nicholas (Zofia i Mikołaj) uczestniczyli w uroczystym rozpoczęciu roku szkolnego. Przez cały tydzień chodzili na lekcje do przydzielonych klas (Zosia do VII klasy a Mikołaj do IV). Mogli podszlifować język polski, poznać nasz system nauki oraz zaprzyjaźnić się z uczniami tej szkoły. Ich pobyt dobiegł końca 8 września. Do domu wrócili z plecakami pełnymi wrażeń, wspomnień i nowych doświadczeń. Na pożegnanie zaprosili uczniów w odwiedziny do zaprzyjaźnionej Szkoły Polskiej przy Ambasadzie RP w Rzymie. Także pamiętajmy, trzeba mieć marzenia i je realizować.

Opracowała K. Antolak

foto: K. Antolak i K. Dołomisiewicz

o bezpieczeństwie w tarnogrodzkiej podstawówce

Paweł Gruź, policjant oraz nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej w Tarnogrodzie przeprowadził spotkanie z uczniami, by przypominać o zasadach bezpieczeństwa w szkole i poza nią. Policjant poruszył także temat cyberprzemocy i skutków, jakie może nieść ze sobą niewłaściwe korzystanie z internetu.

„Sprzątanie świata” w Tarnogrodzie

To była już 30. edycja międzynarodowego ruchu na rzecz ochrony środowiska Clean up the World wywodzącego się z Australii. Został zapoczątkowany w 1989 roku przez Ina Kiernana, australijskiego biznesmena i żeglarza. W ruchu uczestniczy blisko 40 mln wolontariuszy z ponad czterdziestu krajów na całym świecie.

Tegoroczna edycja organizowana była pod hasłem „Sprzątanie świata łączy ludzi”. My również złączyliśmy

siły i razem zadbałszy o nasz mały kawałek świata. Klasa IVb posprzątała plac szkolny i ul. Strażacką, uczniowie

z VIIb -teren przy Kopcu Kościuszki i plac zabaw na Błoni, Vb – ul. T. Kościuszki i plac wokół drewnianego kościoła, VIa – plac zabaw na rynku oraz teren przy Pomniku Jana Pawła II i klasa VIb – za biblioteką i na osiedlu Słoneczne. W tym roku do akcji włączyli się również rodzice uczniów klasy VII b.

Wyjątkowa lekcja historii w wyjątkowym miejscu

To była wyjątkowa lekcja historii, a na niej uczniowie Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w

Różańcu. Grupa uczniów szkoły pod opieką nauczycieli wybrała się na niezwykle i wartościową lekcję historii do Państwowego Muzeum na Majdanku.

Każdy Polak z pewnością wie, iż był to funkcjonujący w latach 1941-1944 niemiecki, nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady. Obecnie misją muzeum jest pielęgnowanie pamięci i rozwijanie edukacji historycznej o okupacji niemieckiej na Lubelszczyźnie podczas II wojny światowej.

Uczestnicy z ogromnym zainteresowaniem wysłuchali historii o losach trafiających tam Polaków, Żydów i ludności wielu innych narodowości. Mogli obejrzeć baraki, w których mieszkali więźniowie, poznali zasady funkcjonowania w obozie, warunki życia i śmierci. Była to niezapomniana i bardzo potrzebna lekcja historii.

To najlepsze zdjęcie w Polsce

Wielki sukces uczennicy ze szkoły rolniczej w Różańcu. Fotografia autorstwa Kingi Wasiowskiej „Nie ma jak u babci” wygrała w ogólnopolskim konkursie organizowanym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

To był konkurs „Ocalić od zapomnienia” – fotografie inspirowane postacią i pasją Józefa Ulmy z Markowej. Kinga Wasiowska, uczennica III klasy w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Różańcu, wysłała

swoje fotografie.

Jedno z zdjęć, „Nie ma jak u babci”, okazało się najbardziej interesującą i oryginalną fotografią ze względu na formę przekazu, adekwatną do prezentowanego

zagadnienia, a tym samym podbiło serca komisji konkursowej oceniającej liczne prace nadesłane z całej Polski.

Gratulacje Kinga!

Z nimi nie można się nudzić

Stowarzyszenie Pasjonatów Historii
Grupa Poszukiwaczy
EKSPŁORATORZY Tarnogród
działająca przy
Tarnogrodzkim
Towarzystwie
Regionalnym

Poszukujemy zabytków, badamy tereny, ustalamy nowe wątki oraz uczymy historii na zajęciach w terenie przy pomocy wykrywacza metali.

Ale po kolei, dla tych co jeszcze nie wiedzą, Grupa Eksploratorzy działa od 2021 roku przy Tarnogrodzkim Towarzystwie Regionalnym w Tarnogrodzie, skupia pasjonatów i miłośników historii i poszukiwań z wykrywaczem w dłoni.

Mieszkańcy Tarnogrodu – i nie tylko – zdążyli poznać pasjonatów, ich działania i osiągnięcia. Ci, co obserwują wydarzenia związane z Tarnogrodem oraz regularnie czytają Kwartalnik Tarnogrodzki, na pewno słyszeli o odkryciu starej drogi drewnianej, tak zwanej „dylówki”, od czego wszystko się zaczęło. Stowarzyszenie pomaga przy organizacji różnego rodzaju imprez kulturalnych a także bierze w nich udział, przygotowując wystawę militariów oraz pamiątek historycznych a także – dla najmłodszych –

piaskownicę, w której mogą poszukiwać skarbów przy pomocy wykrywacza metali. Stowarzyszenie rośnie w siłę, przyjmowani są nowi członkowie, a także realizowane są coraz śmielsze pomysły i projekty związane z historią naszego regionu.

Grupa Eksploratorzy skupia się na przeprowadzaniu badań eksploracyjno-poszukiwawczych w naszej okolicy, a także poza Tarnogrodem, tam, gdzie historia pozostawiła swoje ślady. Wszystkie te działania oraz poszukiwania są robione w sposób legalny,

za pozwoleniami wydanymi przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Zamościu.

Transparentność i przejrzystość jest priorytetem, wszystkie zabytki archeologiczne oraz pamiątki historyczne są przekazywane konserwatorowi do oględzin, po czym zostają przekazane do najbliższego regionalnego muzeum w Biłgoraju albo eksponowane na wystawie w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury lub Bibliotece Miejskiej w Tarnogrodzie.

W ostatnich miesiącach grupa miała bardzo intensywny plan zajęć: spotkania z młodzieżą w szkołach podstawowych, udział w piknikach patriotycznych czy też dożynkach. Pomędzy tymi imprezami mamy czas na przeszukiwanie okolicznych pól, co w ostatnim czasie przyniosło niespodziewany efekt. Znaleziono zostały zabytki archeologiczne z okresu wpływów rzymskich sprzed 2500 lat w postaci monet denarów srebrnych oraz zapinek do ubrań, tak zwanych fibul. Członkowie grupy znaleźli również groty bełtów kuszy z okresu wczesnego średniowiecza lub średniowiecza, ale oczywiście na ten temat wypowie się fachowiec, czyli archeolog. Poszukiwania dalej trwają i trwać będą do zakończenia

pozwolenia wydanego przez WKZ, czyli do 2025 roku. Sytuacja jest dynamiczna i rozwojowa. Nie możemy jeszcze zdradzić konkretnie miejsca znalezienia artefaktów, ponieważ obowiązuje nas tajemnica konserwatorska do chwili ukończenia poszukiwań.

Grupa Eksploratorzy w tym roku uderza coraz śmielej. Mamy przeróżne pomysły i wiele tematów, które chcielibyśmy wdrażać w swój program działań na przyszłość. Jeden z nich udało się ostatnio zrealizować – spotkaliśmy się z młodzieżą ze szkoły podstawowej w Tarnogrodzie wraz z opiekunami w warunkach polowych na kilkugodzinnych poszukiwaniach przy pomocy wykrywacza metali. Uczestnicy poszukiwali pamiątek historycznych. Największym zaskoczeniem było odnalezienie przez jednego z uczestników części pierścienia z okresu Rusi Kijowskiej szacowany w różnych źródłach od IX do XVI wieku. Znalezionych również zostało wiele pamiątek historycznych związanych z nowożytnością. Przy okazji został też wykorzystany voucher przez jedną z rodzin, która wylicytowała go w finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Cała impreza zakończyła się podziękowaniami oraz rozdaniem dyplomów za udział a także wspólnym ogniskiem i pieczeniem kielbasy.

Janusz Szabat

CO SŁYCHAĆ U TARNOGRODZKICH SENIORÓW

TARNOGRODZCY SENIORZY W AKCJI „NARODOWEGO CZYTANIA”

Podczas tegorocznej, dwunastej odsłony Narodowego Czytania spotkaliśmy się na scenie letniej TOK, aby wspólnie czytać „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej. Narodowe Czytanie organizowane jest przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Ma ono zachęcić do wspólnego czytania największych dzieł literatury polskiej zarówno w kraju, jak i poza jego granicami. W inicjatywę włączyli się członkowie Tarnogrodzkiego Klubu Seniora działającego przy ośrodku kultury. Czytali Krystyna Kita i Jan Czapla, którzy wraz z innymi członkiniami klubu wzięli udział także w organizowanym przy okazji konkursie wiedzy o powieści. Organizatorami wydarzenia byli: Miejska Biblioteka Publiczna, szkoła podstawowa w Tarnogrodzie oraz, oczywiście, Tarnogrodzki Ośrodek Kultury. Gratulujemy naszym seniorom!

PODRÓŻUJĄ...

Na wycieczce w Kazimierzu

12 września 2023 r. Tarnogrodzki Klub Seniora działający przy TOK-u wyruszył w niesamowitą podróż, podróż do Kazimiera Dolnego nad Wisłą. To piękne renesansowe miasto położone nad Wisłą i Grodzarzem, wtulone w skarpe Płaskowyżu Nałęczowskiego, przeciętego malowniczymi wąwozami. Miasteczko ma jedyny, niepowtarzalny klimat. Zachwyca wspaniałym rynkiem z zachowanymi kamienicami renesansowymi, kramami, na których można kupić słynne koguty i inne kazimierskie łakocie. Nad miastem góruje majestatyczna fara pw. św. Jana Chrzciciela i św. Bartłomieja, ruiny zamku i baszta obronna.

W programie było zwiedzanie miasta, którego

początki sięgają czasów średniowiecza. Podczas spaceru obejrzeliliśmy jego najbardziej znane zabytki. Na rynku głównym zachwycaliśmy się renesansowymi kamieniczkami, odwiedziliśmy kościół św. Jana Chrzciciela z najstarszymi w Polsce organami. Pani przewodnik opowiedziała nam wiele ciekawych legend. Dowiedzieliśmy się np. jak kogut stał się symbolem Kazimierza Dolnego. Następnie udaliśmy się na tzw. Mały Rynek, to malowniczy zakątek Kazimierza związany z kulturą żydowską, zwracając tu uwagę odrestaurowane dawne jatki koszerne i synagoga z 1677 roku. Ostatnim punktem programu był rejs statkiem po Wiśle. Z pokładu oglądaliśmy wspaniałą panoramę miasta i okolicznych wzgórz. Pomimo zmęczenia i upału, bogatsi o nowe doświadczenia wróciliśmy szczęśliwi do swoich domów. Każdy z seniorów nabył pamiątkowego kazimierskiego koguta oraz pogłaskał figurkę mosiężnego psa, która, jak legenda głosi, przynosi szczęście. Dzięki

fantastycznej przewodniczce pani Elizie seniorzy poznali wiele faktów historycznych i ciekawostek związanych z Kazimierzem Dolnym.

klasztór bernardynów z barokowym kościołem. Klasztor pochodzi z przełomu XVI i XVII wieku. Na szczególną uwagę zasługuje gotycki krucyfik, którego powstanie

Wycieczka do opatwa

Bogata i ciekawa jest historia miasta Opatów. Można tu napotkać wiele cennych zabytków różnorodnej architektury. Wyjątkową atrakcją są Podziemia Opatowskie, czyli system podziemnych korytarzy i piwnic

datowane jest na 1400 rok.

Następnie podziwialiśmy zamek Krzyżtopór w Ujeździe. To pełna magii i tajemniczości ruina zagubiona wśród pól i wzgórz ziemi opatowskiej z dala od głównej drogi i szlaków, zabytek klasy międzynarodowej.

miejskich. Turystyczna trasa zajmuje około 500 metrów. Do pięknych i ważnych obiektów należy również

Muzeum Mineralów i Skamieniałości w Świętej Katarzynie to kolejna odkryta przez nas atrakcja, bardzo

ciekawe i zachwycające miejsce, chociaż nie należy do największych, bo jest tam zaledwie kilka małych skałek, jednak cieszą oko.

Jadąc dalej, odwiedziliśmy Krzemionki Opatowskie, jest to muzeum – rezerwat archeologiczny chroniący zespół neolitycznych kopalń krzemienia pasiastego. W tym miejscu istniała zatoka, w której przez wiele tysięcy lat powstawały osady wapienne.

Kolejno odwiedziliśmy Fabrykę Porcelany w Ćmielowie. Żywe Muzeum Porcelany oferuje turystom pokaz, jak powstaje porcelana.

... I PIĘKĄ ZIEMNIAKI

„Dzień ziemniaka” w Klubie Seniora

 early stage

Uwielbiamy uczyć
angielskiego i dzielić się
pasją do języka

Masz podobnie?

PRACUJ W EARLY STAGE!

universe.earlystage.pl/praca

Angielski
Wyobraźnia
Przygoda

Chcesz rozwijać się jako lektor języka angielskiego? Masz świetny angielski, ale nie masz doświadczenia w nauczaniu? Nie martw się - chętnie podzielimy się własnym. Zapraszamy Cię do Early Stage Tarnogród!

Zapewniamy:

- dobre stawki: **77-115 zł /60 min (B2B)**;
- różne formy współpracy : umowa zlecenie, B2B, umowa o pracę
- jasną ścieżkę rozwoju i awansu finansowego
- kompleksowe wdrożenie, bezpłatne szkolenia w trakcie roku szkolnego oraz stałą opiekę metodyczną;
- możliwość pogodzenia pracy w szkole publicznej z zatrudnieniem u nas;

Kontakt: **Łukasz Iwańczyk: 539 344 416**

TARNOGRODZKIE TALENTY

Uczniowie z UKS Junior z Tarnobrodu reprezentowali nie tylko Ziemię Biłgorajską, ale i całą Lubelszczyznę, w Ogólnopolskim Finale Talentiady. To już ich piąty awans. Na kortach tenisowych MOSiR w Radomiu odbył się Półfinał Talentiady. Pierwszych 8 miejsc dawało przepustkę do zawodów finałowych.

W zawodach brało udział szesnaście drużyn, w tym 4 drużyny z Warszawy, dwie z Radomia, dwie z Torunia

i po jednej z Bydgoszczy, Tarnowa, Krakowa, Łęcznej, Kielc, Stalowej Woli i Tarnobrodu. UKS „Junior” reprezentowali: Amelia Magoch, Zofia Bryła, Olga Bartosz, Szymon Przytuła, Dominik Dziedzic i Bartosz Dziedzic.

Po dwunastu godzinach zmagania sportowych nasza drużyna zajęła III miejsce, uzyskując awans do zawodów finałowych w Kozerkach pod Warszawą (22–24.09).

Jest to już piąty awans zawodników UKS „Junior” do Ogólnopolskiego Finału Talentiady w historii rozgrywania tych zawodów.

Zwycięzcami zawodów półfinałowych zostali zawodnicy AT Masters z Radomia, a drugie miejsce przypadło zawodnikom z klubu WTS DeSki z Warszawy.

TARNOGRÓD REPREZENTOWAŁ LUBELSZCZYNĘ

Na kortach Narodowego Centrum Szkoleniowego Polskiego Związku Tenisowego w Kozerkach pod Warszawą odbył się Ogólnopolski Finał Talentiady 2023. W zawodach wzięło udział szesnaście drużyn z całej Polski, w tym reprezentujący Lubelszczyznę, uczniowie z UKS „Junior” Tarnogród. Są i wyniki.

Warszawy (3), Radomia (2), Łęcznej, Torunia i Tarnogrodu. Po trzech dniach zmagani sportowych nasza drużyna zajęła w końcowej klasyfikacji XI miejsce.

Był to już piąty występ zawodników UKS „Junior” w Ogólnopolskim Finale Talentiady w historii tych rozgrywek i na pewno kolejny udany.

Zwycięzcami zawodów finałowych zostali zawodnicy PT Olimpia z Poznania, drugie miejsce przypadło AT Masters z Radomia, a trzecie zawodnikom Klubu Tenisowego WTS DeSki z Warszawy. W nagrodę za awans do finałów

UKS „Junior” Tarnogród reprezentowali: Amelia Magoch, Zofia Bryła, Olga Bartosz, Szymon Przytuła, Dominik Dziezic i Bartosz Dziezic.

Mamy nadzieję, że tegoroczne wyniki zmobilizują młodszych zawodników do rozwoju i doskonalenia własnych umiejętności, aby godnie reprezentować nasz klub, szkołę i miasto Tarnogród

W ogólnopolskim finale Talentiady, wystąpiło po 8 najlepszych zespołów z dwóch półfinałów rozegranych w Poznaniu i Radomiu. To drużyny z: Poznania (3), Zduńskiej Woli, Zielonej Góry, Bielska Białej, Kalisza, Puszczykowa,

w przyszłorocznych rozgrywkach Talentiady. Wszyscy zawodnicy otrzymali pakiety startowe z drobnymi upominkami, pamiątkowe medale, dyplomy oraz wzięli udział w wycieczce do Centrum Kopernika w Warszawie.

SAMORZĄD

GMINA TARNOGRÓD *najlepsza w powiecie*

W ramach projektu EkoLogiczni – propagowanie kultury dbałości o środowisko w powiązaniu ze stylem zdrowego trybu życia członków stowarzyszeń i grup nieformalnych

W konkursie kulinarnym wzięły udział reprezentacje składające się z członkiń/członków wszystkich KGW z danej gminy. Gminę Tarnogród reprezentowały KGW z Różańca

Pierwszego, Luchowa Górnego i Luchowa Dolnego oraz KKA Tarnogród. Tarnogrodzka grupa przygotowała pieroga z sosem kurkowym i żurawiną i właśnie to danie podbiło podniebienia profesjonalnych jurorów i Gmina Tarnogród zajęła pierwsze miejsce. W nagrodę otrzymała 3000 zł na energooszczędny sprzęt AGD.

Serdecznie gratulujemy i nie możemy się doczekać, kiedy będziemy mieli możliwość spróbować dania, które zajęło najwyższe miejsce na powiatowym podium.

z terenu powiatu biłgorajskiego 5 października w Centrum Turystyki Wiejskiej „Alicja” w Glinach w gminie Księżpól odbyła się konferencja „Bioróżnorodność, Ekologia, Tradycja – działalność społeczna na rzecz zachowania tożsamości” zorganizowana przez Powiat Biłgorajski.

Na konferencję zaproszeni zostali przedstawiciele samorządów z terenu powiatu, przedstawiciele domów kultury, koła gospodyń oraz organizacje społeczne, przedstawiciele ARMiR, ODR, KRUS, Roztoczańskiego Parku Narodowego oraz innych organizacji.

Po konferencji miały miejsce warsztaty kulinarne, które poprowadził szef kuchni Rafał Włoch.

DOŻYNKI POWIATOWE

27 sierpnia 2023 w Józefowie odbyły się dożynki powiatowe. W uroczystościach uczestniczyły delegacje wieńcowe poszczególnych gmin, burmistrzowie i wójtowie oraz przedstawiciele rad powiatu i rad gmin. Naszą gminę reprezentowała grupa z Luchowa Dolnego, towarzyszyli im

Burmistrz
Tarnogrodu
Paweł
Decem
wraz
małżonką
oraz
Dyrektor
TOK
Renata
Ćwik.

Rada Miejska w Tarnogrodzie podczas sesji dnia 3 sierpnia 2023 roku nagrodziła mieszkankę Tarnogrodu Elżbietę Zagdańską za zaproponowanie zwycięskiej nazwy „Sker Gryfa” dla wyremontowanego parku miejskiego oraz uczennicę szkoły podstawowej w Tarnogrodzie oraz Julitę Rój za napisanie listu do potomnych umieszczonego w kapsule czasu na terenie skweru. Panie otrzymały pamiątkowe dyplomy i upominki.

Z PRAC RADY MIEJSKIEJ

3 sierpnia 2023 r. odbyła się LVII w bieżącej kadencji sesja Rady Miejskiej w Tarnogrodzie

Porządek sesji:

1. Otwarcie sesji i stwierdzenie kworum.
2. Przedstawienie i przyjęcie porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu z poprzedniej sesji.
4. Informacja Burmistrza Tarnogrodu o działalności między sesjami.

5. Podjęcie uchwał w sprawie:

1) wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych;

2) w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy za usługi

w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych;

3) wyrażenia zgody na wydzierżawienie w trybie bezprzetargowym na okres 5 lat nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Tarnogród;

4) wyrażenia zgody na wydzierżawienie w trybie bezprzetargowym na okres 10 lat nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Tarnogród;

5) określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach i jednostkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Tarnogród;

6) zmian w wieloletniej prognozie finansowej;

7) zmiany uchwały budżetowej na 2023 r.

6. Interpelacje, zapytania i wnioski Radnych.

7. Odpowiedzi na interpelacje, zapytania i wnioski Radnych.

8. Wnioski i wypowiedzi mieszkańców.

9. Zamknięcie sesji.

31 sierpnia 2023 r. odbyła się LVIII w bieżącej kadencji sesja Rady Miejskiej w Tarnogrodzie

Porządek sesji:

1. Otwarcie sesji i stwierdzenie kworum.
2. Przedstawienie i przyjęcie porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu z poprzedniej sesji.
4. Informacja Burmistrza Tarnogrodu o działalności między sesjami.
5. Podjęcie uchwał w sprawie:
 - 1) wyboru ławnika do Sądu Rejonowego w Biłgoraju do orzekania w latach 2024-2027;
 - 2) zmiany uchwały w sprawie określenia zasad obniżania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w szkołach na terenie Gminy Tarnogród;
 - 3) wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia w celu wykonania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Partnerstwa „Gminy Powiatu Biłgorajskiego

dla rozwoju gospodarczego”;

4) trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Tarnogrodzie;

5) przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Tarnogród na lata 2023-2028;

6) zmian w wieloletniej prognozie finansowej;

7) zmiany uchwały budżetowej na 2023 r.

6. Interpelacje, zapytania i wnioski Radnych.

7. Odpowiedzi na interpelacje, zapytania i wnioski Radnych.

8. Wnioski i wypowiedzi mieszkańców.

9. Zamknięcie sesji.

Bezpośrednie transmisje z obrad Rady Miejskiej w Tarnogrodzie oraz posiedzenia archiwalne na stronie Urzędu Miejskiego w Tarnogrodzie

www.tarnograd.pl <http://sesjeonline.tarnograd.pl>

22 września 2023 r. odbyła się nadzwyczajna LIX w bieżącej kadencji sesja Rady Miejskiej w Tarnogrodzie

Porządek sesji:

1. Otwarcie sesji Rady Miejskiej i stwierdzenie kworum.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Podjęcie uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków.
4. Zamknięcie obrad sesji.

DRUKARNIA HELVETICA

Oferujemy Państwu:

- ulotki, foldery, wizytówki, plakaty, etykiety samoprzylepne, książki, papiery firmowe, druki samokopiujące, teczki firmowe, pieczątki, zaproszenia ślubne

**Biłgoraj, ul. Włosiankarska 13,
tel. 84 686 63 35
www.helvetica.com.pl**

Zapraszamy do współpracy

WYDAWCA: Tarnogrodzkie Towarzystwo Regionalne ADRES: 23-420 Tarnogród ul. Rynek 18, tel. 084 689 70 21

REDAKTOR NACZELNY: Władysław Dubaj

email: tok.tarnograd@wp.pl

REDAKTORZY WYDANIA: Renata Ćwik, Piotr Majcher, Tomasz Rogala

SPOŁECZNA RADA REDAKCYJNA: Monika Komosa, Bogdan Grasz, Beata Szczucińska, Krystyna Kowal,

Anna Kuziak, Bożena Śmieciuch, Helena Zając

OPRACOWANIE GRAFICZNE I SKŁAD: Piotr Majcher

KOREKTA: Monika Komosa

ZDJĘCIA: Redakcja

DRUK: Zakład Poligraficzny „Helvetica” Biłgoraj

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów.

12-14.07

BEATA TARNOWSKA

12-14.07 / 17-19.07.2023

LETNIA SZKOŁA MALARSTWA

EDWARD SYTY

17-19.07

organizatorzy:

wsparcie finansowe:

Burmistrz Tarnogrodu

Starosta Biłgorajski

DOŻYNKI

Gminno - Parafialne
w Luchowie Górnym

15 sierpnia 2023 r.

